

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2018. július XXIX. évf. 7. szám – 390 Ft

HOT BLADE 2018

977086569300618007

36
TÖRTÉNELMI
HADGYAKORLATON
VETEK RÉSZT
A MAGYAR GRIPENEK
SVÉDORSZÁGBAN,
HISZEN A FELADATOK
KÖZÖTT MOST ELSŐ
ÍZBEN LEVEGŐ-FÖLD
FEGYVEREKSEL
VÉGREHAJTOTT
ÉLESLÖVÉSZET
IS SZEREPELT.

14 Idén Magyarország adott otthont a Tobruk Legacy elnevezésű többnemzeti légvédelmi rakétás gyakorlatnak.

22 Valóságghű körülmények várták a résztvevőket az Európai Védelmi Ügynökség portugáliai helikopteres erőpróbáján.

42 Az Európai Légi Szállítási Parancsnokság nyolc nemzetének kilenc szállítógépe volt ott a pápai ETAP-T gyakorlaton.

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2018. AUGUSZTUS 10-ÉN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Fordulópont előtt	4
Új poszton	8

NAGYVILÁG

Missziós hírek	12
----------------	----

SEREGSZEMLE

Tobruk öröksége	14
Júniusban történt	18
Együtt erősebbek vagyunk	22
Hírességek közt	30
A béke fegyvertelen őrei	32
Történelmi fegyverhasználat	36
Teherből a maximum	42
Pont a közepébe!	46
Mentés a magasból	48

HADITECHNIKA

Az európai megoldás	52
---------------------	----

HÁTORSZÁG

Przemysl hagyatéka	56
A Doberdói Fa	58
Közérdekű	61

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXIX. évfolyam 2018. 7. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Benkóczy Zoltán
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5305,
HM: 27-913 fax: 314-2432
E-mail: magyarhonved@armedia.hu
facebook.com/MagyarHonved

Főszerkesztő:

Feith László

Szerkesztő – újságíró:

Trautmann Balázs

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

Olvasószerkesztő:

Györi László

Korrektor – hírszerkesztő:

Sinka István

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek: Dévényi Veronika,
Rácz Tünde, Tischler Zoltán, Tóth László

E havi magazinunkat

Feith László **szerkesztette**

Borítófotó: Dutch Aviation Media

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség
(European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta
Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII.,
Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi
postán, kézbesítőknél, e-mailben:
hirlapelofizetes@posta.hu,
faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

58 San Martino del Carso egyik eperfája a Doberdó-fennsíkön küzdő katonák harcainak és hősiességének jelképévé vált.

„A haderőfejlesztés nem olyan, mint a bevásárlás”

MÁJUS 22-ÉN ÁTVETTE KINEVEZÉSÉT ÉS LETETTE HIVATALI ESKÜJÉT A HONVÉDELMI MINISZTERIUM ÚJ KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁRA, DR. KÁDÁR PÁL, AKI EZT MEGELŐZŐEN A TÁRCA TERVEZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS FŐOSZTÁLYÁT VEZETTE DANDÁRTÁBORNOKI RENDFOKOZATBAN. A HATÁSKÖRÉBE TARTOZÓ FELADATOKRÓL ÉS EGYÉB, A HADERŐVEL KAPCSOLATOS AKTUALITÁSOKRÓL BESZÉLGETTÜNK VELE.

FORDULÓPONT ELŐTT

– **Mi volt az első gondolata, amikor megkapta a felkérést a közigazgatási államtitkári tisztségre?**

– Egyszerre éreztem nagyon nagy megtiszteltetésnek, illetve lehetőségnek és felelősségnek. Úgy érzem, ez a beosztás kiteljesíti mindazt, amire készültem, mióta 1986-ban elkezdtem szakmai pályámat az egri Lenkey János Honvédkollégiumban. Megerősített, és erősítsen meg másokat is, hogy az elvégzett munkának és a szakmaiságnak megvan a maga gyümölcse. Egy ilyen felkérés ugyanak-

kor nem egyedül az ember személyes teljesítményének szól, hanem az egész pályájának, illetve mindenkinek, aki valaha is segítette a munkáját. Tehát bőven benne van minden itt dolgozó kollégám, tanáraink, parancsnokaim tevékenysége is, és az a háttér, amit a családom jelent. Magát a feladatot azonban elsődlegesen lehetőségként és felelősségként élem meg. Minden itt szolgáló közös felelőssége a honvédelem rendszerének erősítése – ebben jut most nekem az eddigieknél nagyobb rész.

– **Eszerint akkor nem kellett sokáig mérlegelni a választ...**

– Egy katonai vezető számára sokféle karrier képzelhető el. A klaszrikus ezek közül, amikor mindig a magasabb egység parancsnoki beosztása, majd végül a Honvéd Vezérkar főnöki tisztség a végső cél. Az én pályám ehhez képest már akkor más irányt vett, amikor a Honvédelmi Minisztériumba kerültem: igazgatási-koordinációs kidolgozó, majd vezetői szerepet töltöttem be, aki katonai ismeretek és tapasztalat birtokában,

a haderő igényeit értve, azokat az igazgatás nyelvére transzformálva segít meghozni az irányítói döntéseket. Mindvégig ezen a határterületen folytattam munkámat. Az volt a célom, hogy segítsek a katonáknak, de közben megfeleljünk az igazgatási szempontoknak, és érvényesüljenek az irányítói elvárások is. Ez persze sokszor nehéz, hiszen a költségvetési és jogi keretek határt szabnak a működésnek, és nem mindig valósítható meg a katonailag kerek, százszázalékosan meghatározott cél. De hiszem,

hogy minden esetben létezik a katonai, az igazgatási és a jogi oldal számára is elfogadható kompromisszum.

– **Amire egy integrált minisztériumban különösen oda kell figyelni, és ennek a közigazgatási államtitkár az első számú letéteményese.**

– 2002 óta működik a Honvédelmi Minisztérium ebben az integrált szerkezetben, és azóta számos olyan változás történt, amelyek hatásait a mai napig érezhetjük. A súlypontok folyamatosan tolódtak ide-oda: néha a Honvéd Vezérkar kapott jelentő-

sebb beavatkozási jogokat, máskor – talán indokolatlanul is – az igazgatási oldal. Emlékszem például olyan időszakra, amikor a Honvéd Vezérkar mindössze két főosztályból állt – ez nyilvánvalóan nem elfogadható állapot. De meg lehet találni az egyensúlyt, ami biztosítja a szakmai szempontok érvényesülését. Jelenleg egy átalakítási folyamat kezdetén járunk, amikor ismét elérkezett az idő a hatáskörök átértékelésére, a hangsúlyok elhelyezésének mérlegelésére. A minisztérium vezetése elkötelezett azt illetően, hogy a vezetők valós döntési lehetőséget kapjanak, az ehhez szükséges hatáskörökkel és feltételekkel. Az tehát a cél, hogy a katonai vezetőnek ne csak névleges döntési jogosítványa legyen, hanem jogi, költségvetési lehetősége is, a megfelelő szervezeti háttérrel. Ugyanakkor mindezt integrálni kell a kormányzati struktúra egészébe, és meg kell értenünk mások szempontjait is, éppen azért, hogy érvényesíteni tudjuk a honvédelmi értékeket. Noha minden ágazat kicsit zártan működik, a Honvédelmi Minisztérium még ezen belül is eltér a többi tárctól.

– **Tudna mondani egy markáns példát, amiben kiütközik ez az eltérés?**

– Valamennyi ágazat rendelkezik honvédelmi típusú kötelezettségekkel és feladatokkal, amiket nem szabad elhanyagolni; így képezhet a védelmi rendszer hatékony egységet. Nekünk a haderő megerősítése mellett a honvédelem egészének erősítésében is kell gondolkodnunk: ebbe a védelemgazdasági terület, a nemzetgazdasági védelmi intézkedések éppúgy beletartoznak, mint a társadalmi kapcsolatok erősítése, netán a közigazgatás és a lakosság felkészítése a különleges jogrendi helyzetekre. Utóbbi nem félelem- vagy hisztériakeltés: a mindenkorinak képesnek kell lennie megvédenie magát, erre azonban csak békében lehet felkészülni. Ahogy mondani szokás, mi vagyunk az állam utolsó védelmi vonala: a honvédelem lényege, hogy tárcaink felelősségi területén még akkor is működő képességekre, struktúrákra van szükség, amikor ezek már sehol máshol nem funkcionálnak. Olyan szempontokat kell

tehát érvényesítenünk, hogy abban az esetben is képesek legyünk megvédeni az ország biztonságát, szuverenitását, ha más állami rendszerek már képtelenek erre. Ehhez kell megteremteni a feltételeket.

– **Mennyivel sikerülhet hatékonyabban megértetni ezeket a szempontokat a kormányzat többi szereplőjével úgy, hogy a HM jelenlegi vezetése a személyeket tekintve is „katonacentrikus”?**

– Úgy gondolom, mindenképpen könnyebb, hitelesebb érvelni a honvédelmi érdekek mentén, ha az ember korábban élethivatásszerűen katonaként tevékenykedett, magyarul szólva adott a felkészültsége, az információs háttere. Nem frissen megkapott felkészítő anyagokra kell támaszkodnunk, miközben a honvédelem érdekében érvelünk, hanem különösebb előkészületek nélkül, széles szakmai adatbázisra támaszkodva, belülről fakadó meggyőződéssel tudjuk képviselni ezeket a szempontokat, természetesen minden esetben szakmai érvek alapján. Nem kell újra „megfutnunk” egy szakmai fejlődési utat, hiszen naprakész információkkal rendelkezünk a haderő valamennyi kihívásáról.

– **Többször is elhangzott, hogy a HM jelenlegi struktúrája még nem végleges. Mit lehet tudni ezekről a közelgő átalakításokról, mi publikus az elképzelésekből?**

– Mindenképpen ésszerűsíteni kívánjuk a tárca működését, a fő cél pedig az irányítói funkció erősítése. A honvédelmi törvény értelmében a honvédelemért felelős miniszter egyrésztől irányítja a Magyar Honvédség működését, másrésztől vezeti a haderő katonai szervezeteit. A katonai vezetést szeretnénk a katonai felső vezető kezébe összpontosítani, megadva ehhez minden lehetőséget, a tárcát illetően pedig az irányítói, szakmai, stratégiai feladatrendszer megerősítése lesz napirenden. A Belügyminisztérium működése jó példa erre, hiszen a rendőrségen vagy a katasztrófavédelem területén is számos felső szintű vezető szerv működik a minisztériumi struktúrától függetlenül. Természetesen ezek is megkapják felülről az elvárásokat, az iránymutatásokat,

de napi, műveleti szintű beavatkozás nincs, mert ezek érvényesítése az országos parancsnok hatáskörébe tartozik. Mint említettem, mi is nagyobb mozgásteret szeretnénk biztosítani a katonai vezetőknek, a polgári irányítás következetes érvényesítése mellett.

– **Közigazgatási államtitkárként mi jelenti majd a legnagyobb kihívást a változtatásokkal összefüggésben? És akkor ezzel párhuzamosan a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programot sem kerülhetjük meg, hiszen a kettő szorosan összefügg.**

– Rendkívül fontos a működés folyamatosságának fenntartása, a jogszerűség követelményeinek érvényesítése, illetve a megfelelő időzítés. Nagyon komoly jogi előkészítő munka vár ránk akár a jogállási szabályok, akár a szervezeti és irányítási rendszer vonatkozásában, amely a törvényi szintű szabályozás módosítását is igényli. A haderő-fejlesztési programokkal kapcsolatban pedig nem tudom eléggé hangsúlyozni annak jelentőségét, hogy időben megszülessenek a vezetői döntések, hiszen csak így tudunk végigmenni azon az úton, amit a költségvetési lehetőségek biztosítanak számunkra. A beazonosított biztonsági kihívás és az ebből eredő katonai képességigény ismeretében a beszerzések, fejlesztések lehető leggyorsabb lebonyolítása, a honvédelmi és haderő-fejlesztési program menedzselése és végrehajtása ugyancsak a mi feladatunk.

– **Ami a vezetés és az irányítás kérdéseit illeti, ebből írta a PhD-doktorátusát, és számos publikációja hozzáférhető a témában. Esetleg ezek is szerepet játszottak abban, hogy ön kapott felkérést a közigazgatási államtitkári tisztségre?**

– Merem hinni, hogy igen, mint ahogy alighanem az is közrehatott, hogy régóta részt veszek a Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság tevékenységében, amelynek az elmúlt évtől immár elnöke vagyok. Itt szintén folyamatos műhelymunka folyik a honvédelem érdekében a legkülönbözőbb jogi kérdések kutatása révén. Emellett hosszú ideje

dolgoztam együtt különböző feladatokon dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszterrel – ő a Honvéd Vezérkar főnökeként, én főosztályvezetőként –, és szerintem látta, hogy a minisztériumi működésben érvényesülő szakmai kontinuitás, egyes helyzetek holtpontról történő kimozdítása sok tekintetben kapcsolódott az én személyes tevékenységemhez is. Amint azt a minisztérium dolgozóinak tartott állománygyűlésen említette, eközben többször ütköztünk is – ugyanakkor ezek az ütközések sosem személyes jellegűek voltak, hanem szakmai szempontok mentén történtek. És úgy gondolom, hogy ez nem is baj. Ahogy a mondas tartja: ha egy társaságban mindenki egyformán gondolkodik, ott valaki nem gondolkodik. Vagyis fontos, hogy egy minisztériumban több álláspont létezzen, de miután a szakmai viták alapján megszületett a végleges döntés, a végrehajtás során már természetesen nincs helye „különutasságnak”.

– **Az említett állománygyűlésen úgy fogalmazott: talán nem ön volt a legalakiasabb főosztályvezető a tárcánál, de a feladatokat mindig elvégezték, „pont került a mondatok végére”.**

– Annak idején, amikor légvédelmi rakétásként készenléti szolgálatot adtunk, nyolc perc volt a készenléti normaidő. Ez nem nyújtott lehetőséget arra, hogy egy éjszakai riasztás esetén az ember nyakkendőben, kifogástalan öltözékben érkezzen a tűzvezető kabinba, így aztán az volt az elvünk: az a legfontosabb, hogy a rakéta elmelessen a nyolcadik percben – vagy még hamarabb, ha lehet –, és mire az előljáró odaér, már mindenkin szabályszerűen ott lesz az egyenruha. Vagy legkésőbb az értékelő állománygyűlésen... Summázva: nem biztos, hogy én fordulok be a folyosó végén a legszögletesebben, bár rendelkezem ilyen képességgel is, ha erre van szükség. Mindemellett azt is látni kell, hogy az igazgatási munka során nagyon sok civil kollégával dolgoznak együtt a katonák, és az ő esetükben is fontos, hogy – a tudás és a kollegialitás érzése mellett – értsék, lássák a szakmai feladatok

értelmét. Nekem nem céлом bárki helyett megmondani, kinek mi a feladata: ehelyett működési teret szeretnék biztosítani mindenki számára, hogy a lehető legmagasabb szakmai színvonalú megoldásokat dolgozhassa ki, és természetesen abban is segítsek, ha összehangolásra van szükség egyes területek között. A legfontosabb, hogy a jelenlegi honvédelmi vezetés kezében a kormányzati akarat jóvoltából gyakorlatilag példátlan lehetőségek vannak: a források, a technikai fejlesztések terén egyaránt fordulópont előtt állunk. Vagyis a minisztériumban dolgozó több mint hatszáz embernek készen kell állnia arra, hogy megreformálja a honvédséget, az ország védelmi rendszerét. Ebben a kollektívában speciális tudás és pótolhatatlan képességek összpontosulnak, vagyis az itt dolgozókat meg kell becsülni. Ütemezett, tervezett végrehajtás pedig csak megfelelő előrelátás mellett történhet, vagyis a saját szakmai határain belül mindenkinek teljesítenie kell, ami rá esik, még hozzá külön feladatszabás nélkül is. Az így megszülető megalapozott szakmai javaslatok összehangolásával érlelhetjük ki azokat a bizonyos mondatokat, aminek a végén „megjelenhet a pont”.

– **A haderő elmúlt három évtizede során jóformán csak a változás bizonyult állandónak. Eljuthatunk a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program révén végre egy stabilabb állapotba?**

– A Honvédelmi Minisztérium vezetésében jelenleg olyan embereket találunk, akik saját területükön – legyen az akár politikai, közigazgatási vagy katonai – önmagukban is bizonyítottak, emellett nagyon jó személyes viszonyt ápolnak, tisztában vannak a másik szakmai erősségeivel, és kiválóan tudnak együtt dolgozni. Ezt mindenképpen ki kell használni, viszont a fentiek nem jelentik azt, hogy az ágazat kihívásai, megoldandó szakmai feladatai eltűntek. Olyan megoldás ráadásul továbbra sem létezik ezekre, amely mindenki számára egyformán megfelelő. Ugyanakkor optimális lehetőségek bizonyosan vannak, csak kompromisszumkészségre van szükség ezek megtalálá-

sához. Nekünk is érdekünk, hogy a honvédelem rendszere és ezen belül a katonai pálya egyre stabilabb legyen, és továbbra is dolgozni fogunk az egzisztenciális és szakmai háttér megerősítésén. Viszont senkit sem szeretnék illúziókba ringatni: egy jól működő szervezet folyamatosan mozgásban van, hiszen maga a világ is változik. Nyilvánvalóan szükséges, hogy legyenek bizonyos sarokpontok, amelyekre támaszkodva előkészítjük a további fejlesztéseket, de mindig alkalmazkodni kell az új kihívásokhoz. Egy korábbi felettesem egyszer azt találta mondani: „Na, véget ért a haderőreform, most már hátradőlhetünk!” A világ azonban nem így működik. Nem lehet hátradőlni. Vagyis különböző mozgások, szervezeti módosítások mindig lesznek akár minisztériumi szinten, akár a katonai szervezeteknél. Ez azonban tervezett folyamat.

– **Konkrét példát tudna mondani?**

– Szögezzünk le valamit: a haderőfejlesztés nem olyan, mint a bevásárlás: ha pénzem van, akkor elmegyek, és megveszem a rakétát. Komoly nemzetközi tárgyalásokra, humán erőforrás-fejlesztéssel összehangolt koncepciók kidolgozására, működtetésére, mély elvi kidolgozó és folyamatos szakmai elemző munkára van szükség, hiszen időben látnunk kell, ha valahol korrigálást kell eszközölni. E téren különösen nagy felelősség nyugszik a csoportfőnökökön, főosztályvezetőkön. Amit ma látunk, a korábban észlelt jelenségekre adott válasz, és mint ilyen, mindenképpen előrelépés, de nem végállomás. Konkrétabban: ha fejleszteni akarjuk a helikopterflottát vagy a szárazföldi képességet, nem biztos, hogy ezt ugyanabban a szervezeti keretben kell megtennünk, mint ahogy most kinéznek az alakulataink. A funkcionális szervezeti működés fontosságáról beszélek. Vehetünk egy lövészdandárnak megfelelő eszközöket ahhoz, hogy lövészdandárként működjön. Viszont eközben azt is vizsgálni kell, hogy milyen összetételű kezelőszemélyzetre vagy eltérő követelményekre lenne szükség, ha másmilyen típusú fegyverrendszereket kapnának. És ezáltal egy ilyen döntés máris kihat

a szervezet egészére. A pontos részleteket ugyanakkor ebben a szakaszban az ország védelmi érdekeivel ellentétes lenne kitergetni, és a saját piaci pozícióinkat is rontanánk vele. Éppen ezért nagyon fontos a közeljövőben a kidolgozó munka pontossága, alapossága, illetve az, hogy mi magunk is szakmai javaslatokat kapjunk. Hatékony költségfelhasználásra, megfelelő humán erőforrásra, átlátható gazdálkodásra és a lehető leggyorsabb, legrugalmasabb beszerzési rendszerre van szükség. Viszont ez csak akkor jöhet létre, ha a gazdasági oldalon dolgozó kollégák pontos műszaki képességek követelményeket kapnak, és látják, mire van igazából szüksége a haderőnek. Ezekkel lehet kimenni a piacra.

– **Folyamatában érzékelhető változásokra, vagy inkább kiugró jelentőségű, egyszeri nagy eseményekre kell készülni?**

– A nyilvános és nem nyilvános elemek között természetesen akadnak nagy közérdeklődésre számot tartó, valós képességfejlesztések – új eszközbeszerzések, szerződéskötések –, amelyek egyszerismind komoly örömhírnek számítanak. Ezeket természetesen be fogjuk csatornázni a nyilvánosság számára is. Más elemekről ugyanakkor hiba lenne idő előtt beszélni, hiszen zárt ajtós tárgyalások folynak a fentebb említett okokból. Azt is kiemelném még, hogy nagyon fontos lesz a folyamatok követése. Az előttünk álló nyolc-tíz évben megjelenik majd a megnövekedett forrás, ami szükség-szerűvé teszi a megfelelő monitorozást, az összehangolt programokat. Vagyis a tevékenységek egymásra épülnek: nem részelemeket fejlesztünk, hanem komplex egészként az egész Magyar Honvédséget. Hiába modernizálunk például egy adott fegyverrendszert, ha emellett nem történik meg a képzés adekvát átalakítása. Tényleg minden területre ki tudnék térni, de a lényeg annyi, hogy fussanak össze a szálak. Mint mondtam, a kormányzati akarat megvan a célok teljesítéséhez, ehhez azonban rengeteg munkára lesz szükség. Ez pedig nem megy a minisztériumban és a honvédségben dolgozók nélkül.

Altábornagyi előléptetés után államtitkári kinevezés

NEGYVENEGY ÉV AKTÍV KATONAI PÁLYA UTÁN MÁJUS 22-ÉN ÁDER JÁNOS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK A HONVÉDELMI MINISZTERIUM HONVÉDELMI ÜGYEKÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁRÁVÁ NEVEZTE KI SZABÓ ISTVÁNT. ÍGY A TÁRCÁNÁL EBBEN A KORMÁNYZATI CIKLUSBAN HÁROM ÁLLAMTITKÁR DOLGOZIK.

ÚJ POSZTON

Az altábornagyi rendfokozatba államtitkári kinevezése előtt egy nappal előléptetett Szabó Istvánnal az új beosztással járó feladatokról, eddigi pályafutásáról, valamint május végi, hivatalos amerikai útjáról beszélgettünk.

– **Több mint négy évtizede katoná. Melyek hivatásos katonai pályájának legfontosabb mérföldkövei?**

– 1977-ben vonultam be az akkori Karikás Frigyes Katonai Kollégium hallgatójaként, 1983-ban műszaki tisztként végeztem, majd egészen 2011-ig ezen a pályán tevékenykedtem. Ebbe beletartozik az, amikor alakulatoknál szolgáltam beosztott tisztként, parancsnokként, de beletartoznak azok az időszakok is, amikor különféle képzéseken, tanfolyamokon vettem részt. Ugyancsak

ide sorolhatók a külszolgálatok, akár a fegyveres misszió, akár a fegyver nélküli tartós külszolgálat. A műszaki pályán töltött 35 évben szerencsére nekem minden benne volt, ami ezen a szakterületen lehetséges. Nagyon sok élmény ért, nagyon sok tapasztalat halmozódott fel ez idő alatt. Mindig arra törekedtem, hogy az adott szervezet javát szolgáljam, azaz a szervezeti érdek nálam mindig

Májusban még a Honvéd Vezérkar koordinációs helyetteseként járt az Egyesült Államokban.

felülírta a saját személyes ambícióimat. Ugyanakkor fontos volt az is, hogy a rendszerváltást követően kinyílt a világ előttünk. A széles nemzetközi együttműködésnek köszönhetően a magyar katona megjelent külföldön, s úgy gondolom, soha, sehol nem vallott szégyent. Én magam például az Amerikai Egyesült Államokban végeztem el a felsővezetői képzést, és több évet dolgoztam

külföldön. Ez szintén olyan impulzus volt, ami új motivációt adott a későbbiekben a pályámon.

– **Éveken keresztül egy beosztásban, az MH Egészségügyi Központ parancsnokaként szolgált, az utóbbi hónapokban azonban mintha kissé felgyorsultak volna az események ön körül.**

– Ez valóban így van. Tavaly októberben jöttem el az MH Egészségügyi Központból (amelynek öt éven keresztül voltam a parancsnoka), miután dr. Benkő Tibor vezérezredes felajánlotta nekem az éppen megüresedő Honvéd Vezérkar főnök koordinációs helyettesi beosztást. Az én katonai hitvallásom mindig is az volt, hogy 4-5 évente célszerű váltani, új feladatokat, új kihívásokat keresni. Bár nagyon jól éreztem magam az MH Egészségügyi Központban – amelynek parancsnoki beosztása szerteágazó kihívásokkal együtt járó vezetői megbízatás –, úgy éreztem, megérett az idő a váltásra, tehát elfogadtam a felajánlott új beosztást.

– **Éppen abban az időszakban érkezett a Honvédelmi Minisztériumba, amikor a Honvéd Vezérkar főnök helyettesi beosztás ugyancsak megürült, hiszen dr. Orosz Zoltán altábornagy Brüsszelben folytatta katonai pályafutását.**

– Ez egy nagyon intenzív időszak volt az életemben, hiszen idén januárig gyakorlatilag egyedül vittem a két beosztást. Ekkor kezdte meg a munkát, mint a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese, Huszár János altábornagy.

– **Mindössze néhány hónapig volt a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyettese...**

– Az áprilisi országgyűlési választások után dr. Benkő Tibor vezérezredes felkérést kapott a miniszterelnöktől, hogy legyen a megalakuló kormány honvédelmi minisztere. Ezt követően pedig ő kért fel engem arra, hogy vállaljam el az újonnan létrehozandó honvédelmi ügyekért felelős államtitkári pozíciót. 41 év aktív katonai pályafutást követően óriási megtiszteltetésnek tartottam és tartom a mai napig ezt a lehetőséget és egyben kihívást, amelyet örömmel és felelősséggel vállaltam el. Aztán úgy hozta a sors, hogy május 21-én – még mint a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyettese – előléptem altábornagyi rendfokozatba; másnap pedig a köztársasági elnöktől átvehettem az államtitkári kinevezést. Vagyis, ahogy megkaptam a harmadik tábornoki csillagot, az egyenruhámat rögtön beakaszthattam a szekrényembe, mivel állami

Ohioi magyarok társaságában.

vezetőként szünetel a katonai jogviszonyom.

– **Gondolom, másnap már meg is kezdődött a munka.**

– Igen, azonnal nekiláttunk a munkának az immár három államtitkársággal működő minisztériumban. A parlamenti államtitkár és a közigazgatási államtitkár hagyományos feladatrendszere nem, vagy csak minimálisan változott, a honvédelmi államtitkár feladatkörében viszont minden szakpolitikai kérdés megjelent. Így az államtitkárság, a már eddig is létező szervezeti elemekkel, megkezdte saját struktúrájának kialakítását. Ennek két fő pillére van. Az egyik a humánpolitikai, a másik pedig a védelempolitikai terület. Mindkettőt, a tervek szerint, egy-egy helyettes államtitkár irányítja majd.

– **Mit jelent egészen pontosan ez a két pillér?**

– A humánpolitikai területen egyrészt a humán menedzsmentet, másrészt pedig az oktatás-nevelés-képzés rendszerét említem. Létrehozását pedig praktikusán az is indokolja, hogy a honvédelmi költségvetés egy nagyon jelentős része a humán kiadásokra megy el. A védelempolitika pedig ismert, hiszen az eddig ugyancsak jelen volt a minisztérium struk-

túrájában. E két pilléren túl azonban egyéb más feladatok is megjelennek az államtitkárság feladatrendszerében. Az egyik ilyen, hogy a HM társadalmi kapcsolatokat koordináló főosztálya az államtitkárság alárendeltségében végzi a továbbiakban a munkáját. A főosztály által felügyelt honvédelmi oktatási terület pedig rövid időn belül a humánpolitikai pillérbe tagozódik majd.

– **A debreceni Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium-ra gondol?**

– Igen. Jelenleg Debrecenben működik az ország egyetlen katonai középiskolája, s nagyon szép eredményeket érnek el. Természetesen senki nem várja el, hogy a teljes tiszti és altiszti utánpótlás onnan kerüljön ki – ez már csak számszakilag sem működne –, de az elmúlt években egyre több olyan diák végzett abban az iskolában, akik elköteleződtek a haza védelmének ügye iránt, s az MH Ludovika Zászlóaljban vagy az MH Altiszti Akadémián folytatták tovább tanulmányaikat. Határozott szándékunk újabb honvéd középiskola létrehozása, hiszen jól látszik az, hogy óriási az érdeklődés az ilyenfajta oktatás iránt. Jól mutatja mindezt, hogy szeptemberben a Kratochvil

három osztályt indít a kilencedikes évfolyamban, s erre a 60 helyre 149-en jelentkeztek.

– **Mikor kezdődik az államtitkárság új struktúrájának kialakítása?**

– Már folyamatban van. Nyilván az átalakításnak a jövőben lesznek személyügyi kérdései is, hogy ki, hogyan, milyen beosztásban folytatja a munkát. Természetesen azzal a csapattal dolgozunk tovább, amely eddig is vitte ezeket a területeket, tehát komoly személyi változásokat nem tervezek. Ez a csapat összeszokott, tudják a dolgukat. Ugyanakkor a megjelenő új vezetői beosztásoknál hangsúlyosabban kerülnek majd előtérbe a személyügyi kérdések – az új struktúra létrehozása egyébként az idei év célkitűzése.

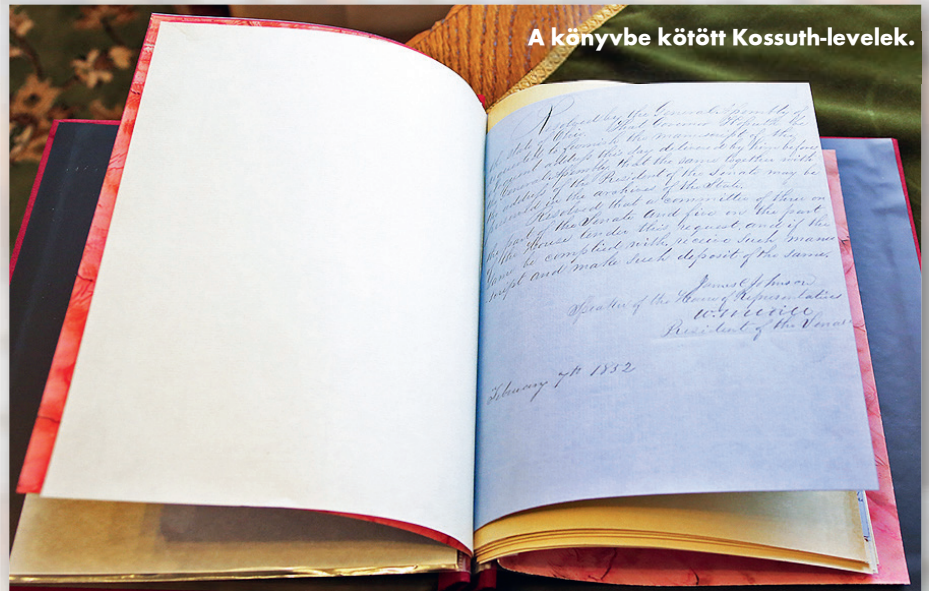
– **Ezt követően mi lesz a legfontosabb feladat?**

– Az, ami egyben az egész honvédelmi tárca legfontosabb feladata is: a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési program, amely egy 10 éves időtartamú, vagyis ciklusokon átívelő projekt. Most vagyunk az elején. Nagyon fontosak azok a kezdeti lépések, amelyek a program megvalósítását megalapozzák, mind humánpolitikai, mind pedig védelempolitikai szempontból. Azt

gondolom – bár a program elemeiben már megindult –, nagyon feszített munka vár ránk annak érdekében, hogy sikeres legyen. A megvalósítás során egyébként összhangba kell hoznunk azokat a védelemgazdasági és humán területeket, ahol a fejlesztések zajlanak, hiszen nagyon sokat beszélünk arról, hogy ezek nem lehetnek elég hatékonyak, ha az új technikai eszközökre nincs kiképzett személyi állomány. Szintén ki kell emelni – és ez a Zrínyi 2026 program „honvédelmi”, azaz „humánpolitikai” területének ugyancsak fajsúlyos eleme –, hogy egy nagyon erős tartalékos rendszerre van szükségünk. Be kell vallani őszintén, hogy az önkéntes tartalékos rendszer sok-sok részletének kidolgozásával még adósak vagyunk. A toborzás működik, bár ezen a területen szintén várhatók még további finomítások, emellett azonban fontos törődnünk a másik lényeges kérdéssel, a megtartással is. Erre nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a jövőben. Szintúgy a Zrínyi 2026 honvédelmi vonatkozásai közé tartozik az illetményrendszerrel és a lakhatási feltételekkel kapcsolatos kérdések rendezése, amit annak idején az életpályamodellben már megfogalmaztunk, ám korszerűsítése és naprakésszé tétele elengedhetetlen.

– **Hogyan néz ki a program „had-erő-fejlesztési” része?**

– Tisztában vagyunk vele, hogy a program savát-borsát a látványos haditechnikai fejlesztések adják, ám e tekintetben most nem szeretnék részletekbe bocsátkozni. Azt azonban elmondhatom, hogy nagyon komoly munka folyik ezen a téren is, s minden beszerzés megkapja majd a megfelelő nyilvánosságot. Mindemellett nagyon fontos a képességek fejlesztése, például a kibervédelem, ami már csak azért is speciális, mert a mostani helyzetben a munkaerő-piacon azt az informatikus szakmát kell elérnünk, amely amúgy is nagyon keresett. Ám nekünk olyan eszköztárat kell felvonultatnunk, amellyel hatékonyan meg tudjuk szólítani a szakembereket, be tudjuk őket vonni a rendszerbe; a kibervédelmi koncepció kiteljesítéséhez ugyanis nélkülözhetetlenek azok, akik ezt a szakterületet magas szinten művelik.

A könyvbe kötött Kossuth-levelek.

– **Még a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyetteseként (májusban) hivatalos látogatáson az Amerikai Egyesült Államokban járt, s úgy tudom, egy jelentős évforduló miatt...**

– Az Ohiói Nemzeti Gárda és a Magyar Honvédség idén ünnepli együttműködésének 25. évfordulóját. Ez a Magyar Honvédség egyik legértékesebb, de mindenképpen a leghosszabb ideje tartó együttműködése. A kapcsolatfelvétel 1993-ban történt meg. Ekkor Magyarországon már érezhető volt az erős euroatlanti elköteleződés. Nyilván ez olyan feladatot is adott a Magyar Honvédségnek, hogy keresse azokat a kapcsolatokat, amelyek hozzásegíthetik az országot a NATO-csatlakozáshoz, hiszen ezt a szándékunkat hivatalosan csak 1997-ben jelentettük be. Talán köztudott, hogy minden amerikai állam nemzeti gárdája több országgal is együttműködik, így az ő részükről teljes nyitottságot tapasztaltunk. Annak idején pedig valahogy természetes volt, hogy Ohióra essen a választás, hiszen ebben az államban nagyon sok magyar él. Az együttműködés már 1993-ban megindult, az amerikaiak minden, a NATO-csatlakozáshoz szükséges területen segítettek a Magyar Honvédség felkészülését. A kapcsolat az észak-atlanti szövetséghez történt 1999. évi csatlakozásunk után sem kopott meg, sőt a munkát ugyanazzal az intenzitással tudtuk folytatni. Mára eljutottunk odáig, hogy katonáink együtt

mennek misszióba, akár Koszovó, akár Afganisztán tekintetében. A közép-ázsiai országban például éveken keresztül közösen mentoráltunk egy zászlóaljot, amely később „harckész” (Combat Ready) minősítést kapott. Koszovóban pedig további együttműködést tervezünk az Ohiói Nemzeti Gárdával.

– **Milyen eredményekkel járt a mostani amerikai út?**

– Találkozhattam a gárda parancsnokával, akivel konkretizáltuk a további együttműködés részleteit. Emellett volt lehetőségem kinn élő magyarokkal is beszélgetni, akik nagyon nagyra értékelik ezt az együttműködést. A honvédelem napját Washingtonban, a magyar nagykövetségen ünnepeltük, ahol – a Honvéd Vezérkar főnökének képviseletében – kitüntetést adtam át azoknak az amerikai katonáknak, akik az elmúlt 25 évben sokat tettek a Magyar Honvédség és az Ohiói Nemzeti Gárda sikeres együttműködéséért. Ajándékkul pedig egy igazi kuriózumot vehettem át. Kossuth Lajos kötődése Ohiohoz közismert, számos levelet írt az 1851-ben kezdődött, hét hónapos amerikai útja során, és ezekben a demokráciával és a szabadsággal kapcsolatos elképzeléseit vetette papírra. Ezen kéziratok másolatát vehettem át egy szép könyvbe kötve. Az ajándék nagy valószínűséggel a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeumba kerül, az Ohiói Nemzeti Gárdával történő együttműködésünk többi relikviája közé.

TÖRZSFŐNÖKI ▶ LÁTOGATÁS

Hazánkba látogatott Lawrence „Randy” Powell dandártábornok, a KFOR-misszió törzsfőnöke, a KFOR-misszió törzsfőnöke, a Honvéd Vezérkar főnöke. A találkozón Powell tábornok nagybecsülését fejezte ki a magyar katonák Koszovóban tanúsított helytállásáért, szó esett a balkáni térség biztonsági kérdéseiről, s Korom altábornagy tájékoztatta vendégét a Magyar Honvédség Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programban tervezett fejlesztéseiről is. A törzsfőnök ezt követően Székesfehérváron, az MH Összhaderőnemi Parancsnokságon (MH ÖHP) részt vett a 13. KFOR Novo Selo-i tábora felügyelő bizottságának ülésén, és találkozott Mihócza Zoltán vezérőrnaggyal, az MH ÖHP megbízott parancsnokával is.

Honvedelem.hu; fotó: Szabó Lajos zászlós

AFGANISZTÁNI ▶ VÁLTÁS

Megtörtént a NATO Resolute Support műveletekben részt vevő kontingensek, illetve egyéni beosztású katonák szolgálati és szakmai feladatainak átadása Afganisztánban. Az MH NTE váltásparancsnoki beosztásában Domine János alezredest Oláh László alezredest, az MH Különleges Műveleti Kontingensnél Gacsal János Szabolcs alezredest Kovács Kornél őrnagy, az MH Biztosító Szakasz élén Kapcsándi Tamás hadnagyot Szöllősi Tibor hadnagy váltotta. Rumi Zoltán ezredest, az Eltökélt Támogatás Kiképző, Tanácsadó, Közreműködő Parancsnokság – Észak főnöke, az Afganisztánban szolgálatot teljesítő magyar katonák nemzeti rangidőse a Marmal táborban tartott állománygyűlésen köszönte meg a kötelékekben és egyéni beosztásokban szolgálatot teljesítők munkáját.

Oláh László alezredest

FOCI ▶ A KFOR-BAN

Mini „labdarúgó-világbajnokságot” rendeztek a koszovói Maréchal de Lattre de Tassigny táborban az éppen szabadidejüket töltő katonák. A rendezvényen a magyar békefenntartó válogatott mellett amerikai, brit, dán, görög, lengyel, osztrák, svájci, valamint ukrán nemzeti csapatok is indultak. A küzdelemsorozat végére már csak az MH KFOR Kontingens 18. váltásának tagjai alkotta együttes, illetve a lengyelek maradtak veretlenek, az egymás elleni összecsapáson pedig az utóbbiak bizonyultak jobbnak.

Az eseménynek remek összekovácsoló ereje is volt, hiszen a játékosokon túl az éppen pihenőidejüket töltők szurkolóként is kitettek magukért.

Kép és szöveg Horváth Gábor hadnagy

Már a külszolgálati idő felén túl van az MH KFOR Kontingens 18. váltása Koszovóban. Ez idő alatt a második, BRAVO manőverszázad több olyan feladatot is végrehajtott, amilyenekre eddig csak keveseknek nyílt alkalmuk. Március végén ismeretlen terepen, kemény mínuszok közepette teljesítették a FOC-vizsgát (Full Operational Capability – teljes műveleti készenlét), majd a nemrégiben megrendezett, egyhetes Western Blizzard (Nyugati Hóvihar) gyakorlaton is bizonyítottak. A legkülönlegesebb feladatuk azonban az éjszakai körülmények között történő tömegoszlatás (Crowd and Riot Control – CRC) sikeres végrehajtása volt. Ezek a foglalkozások nappal, jó látási viszonyok között is fokozottan balesetveszélyesek, éjszaka pedig különösen figyelniük kellett a körülményekre és egymásra is.

Kép és szöveg Horváth Gábor hadnagy

◀ ÉJSZAKAI OSZLATÁS

◀ TÁBORNOKI TALÁLKOZÓ

Csombók János dandártábornok, a KFOR parancsnokhelyettese udvariassági látogatáson találkozott az EUFOR törzsfőnökével, Horváth Gábor dandártábornokkal Szarajevóban, a Butmir táborban. A NATO és az EU katonai együttműködése nem újkeletű, hiszen számos módon segítik egymás munkáját, például a biztonsági helyzet romlása esetén közös tartalék erőket is alkalmazhatnak. A látogatás során a vendégek megismerhették az EUFOR struktúráját és műveleti feladatait, s

egy statikus bemutatón megtekinthették az EUFOR Többnemzeti Zászlóalj (Multinational Battalion – MNBN) felszerelését, eszközeit. A KFOR és az EUFOR együttműködését idén egy valóságához közeli körülmények között végrehajtandó gyakorlaton is bizonyíthatják majd a békefenntartó katonák.

Kép és szöveg Horváth Gábor hadnagy

◀ ÓVTÁK A KÖRNYEZETET

Az ENSZ környezetvédelmi politikája értelmében a műveleti területeken törekedni kell arra, hogy a lehető legkisebbre csökkentsék a missziók által okozott környezeti terhelést. Az UNFICYP környezetvédelmi bizottsága szervezésében a misszió polgári és katonai állománya környezetvédelmi napot tartott. A nicosiai főparancsnokságon a rendezvény résztvevői egy filmet tekinthettek meg az ENSZ környezetvédelmi programjáról, illetve előadás hangzott el a szigetország hulladékkezelési politikájáról és jövőbeli terveiről. A főparancsnokságon

kívül a szektorokban is csatlakoztak az eseményhez. Az 1. és 4. szektor katonái két tengerparti szakaszt tisztítottak meg a műanyag és egyéb hulladékoktól.

Csizmár Atila őrnagy; fotó: UNFICYP

„Lérakos” mérföldkövek

TOBRUK ÖRÖKSÉGE

HÁROM ESZTENDŐVEL EZELEŐTT, AMIKOR AZ MH 12. ARRABONA LÉGVÉDELMI RAKÉTAEZRED KATONÁI ELSŐ ÍZBEN VETEK RÉSZT A TOBRUK LEGACY ELNEVEZÉSŰ TÖBBNEMZETI LÉGVÉDELMI RAKÉTÁS GYAKORLATON, MÉG NEM GONDOLTÁK VOLNA, HOGY IDÉN NEM CSUPÁN NÉGY-ÖT SZÖVETSÉGES PARTNER, HANEM TIZENKILENC NEMZET KÉPVISELŐI LÁTOGATNAK MAJD EL A HAZAI RENDEZÉSŰ ERŐPRÓBÁRA...

A gyakorlatsorozat szépen kinőtte magát, hiszen amíg tavaly is csupán régiós szintű rendezvényről beszélhettünk, addig idén ugrásszerűen megnőtt a résztvevők száma. Olyannyira, hogy a Magyarország NATO-csatlakozása óta eltelt időszaknak ez volt a legnagyobb szabású, hazai rendezésű légvédelmi gyakorlata. Noha az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétezred a Tobruq Legacy (magyarul: Tobruk Öröksége) alapító tagjai között van, most először tapasztalták meg, milyen megszervezni, majd zökkenőmentesen levezényelni egy ilyen nagyszabású, három helyszínen (Veszprém, Pápa, Újmajor) zajló nemzetközi erőpróbát.

A megnyitón Sáfár Albert dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság légierő haderőnemének főnöke leszögezte: a mai kor biztonsági körülményei között a légvédelem különös jelentőséggel bír, ezért is fontos, hogy a részt vevő államok

haderői megismerjék egymás technikai eszközeit és harceljárásait.

A Tobruq Legacy fő céljai közé tartozott tehát, hogy a nemzetek felkészüljenek szövetségi és

országvédelmi kötelezettségeikből adódó feladataikra.

A légvédelmi rakéta oltalmazási feladatainak gyakorlása mellett a különféle lég-

védelmi vezetési szintek is gyakorolták a harctevékenyég tervezését, szervezését és végrehajtását. Ugyancsak lényeges volt, hogy a résztvevők megteremtsék a technikai és eljárásbeli együttműködést, ami jobbára nem látványos, viszont igen fontos feladat – nem csupán a gyakorlat miatt. A Tobruq Legacy egyébként bővelkedett „lérakos” mérföldkövekben, hiszen például hazánkban először fordult elő, hogy légvédelmi harcászati gyakorlat keretében az egyes nemzetek harcálláspontjai közös vezetés alatt, alkalmi légvédelmi rakétacsoportosításokban működtek, és részben valós repülésekkel támogatva hajtották végre az előírt feladatokat. A gyakorlat talán legintenzívebb részét egy 72 órás, folyamatos „éles”

feladatvégrehajtás képezte – természetesen éleslövészet nélkül, hiszen Magyarországon ehhez nincs megfelelő lőtér.

Ennek megfelelően a légvédelmi rakéta harcászati gyakorlat sajtónyilvános napján sem láthatunk éles rakétaindítást, noha az elképzelt forgatókönyv szerint az oltalmazandó területet számos ellenséges légi cél közelítette meg, s a többnemzeti (lett, litván, szlovák, holland, román, cseh, lengyel és magyar) légvédelmi rakétás tüzalegységek a térségbe gyorsan kitelepülve háritották el a fiktív veszélyt. De miért is fontos az ilyen szintű nemzetközi együttműködés? Mint ahogyan azt a statikus és dinamikus bemutatót megtekintő dr. Böröndi Gábor vezérőrnagy, a Honvéd Ve-

zérkar főnökének koordinációs helyettese elmondta: olyan erős hadserggé fejlődik a Magyar Honvédség, amely képes megvédeni önmagát és az országot földön, vízen, levegőben egyaránt. Hozzátette, hogy a Zrínyi 2026 program részeként megvalósul a légvédelmi eszközpark fejlesztése, ami ugyanakkor nem pusztán új haditechnika beszerzését jelenti: a modernizáció része a szövetségi rendszerben szolgálni képes alegységek megfelelő kiképzése is – ezért bír nagy jelentőséggel a haderő számára a Tobruq Legacy 2018.

Szűcs Pál ezredes, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság légierő haderőnemi osztályának vezetője, egyben a gyakorlat igazgatója szerint a valós repülések által támoga-

tott feladatvégrehajtás során a részt vevő nemzetek sikeresen tudták összehangolni különböző rendszereiket, és ez a gyakorlat legnagyobb hozadéka.

Matyi Tibor alezredes, az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred megbízott parancsnoka kiemelte: noha a győri alakulat katonái már a legelső Tobruq Legacy gyakorlaton is részt vettek, most dolgoztak első ízben együtt például holland légvédelmi rakétás katonákkal. Ráadásul házigazdaként a gyakorlat logisztikai kiszolgálásából is kivették a részüket.

A Tobruq Legacy 2018 keretében egyébként nem csupán körülbelül ezer katona, hanem mintegy háromszáz technikai eszköz gyakorlatozott hazánkban, igazi különlegességeket is tartogat-

va a „lérakos” szakma szerelmesei számára. Folytatás jövőre, Lengyelországban!

Cseh és szlovák Tobruk

A második világháború idején a brit közel-keleti parancsnokság alárendeltségében hozták létre a 11. csehszlovák gyalogzászlóaljat, amelynek állományát 1941-ben, Palesztinában kiképezték, majd az észak-afrikai hadszíntéren vetették be. Az alakulatot 1942-ben átszervezték, új neve 200. csehszlovák könnyű légvédelmi tüzérezred lett. Az átszervezés és a kiképzés helyszíne ezúttal is Palesztina volt, majd a katonákat Tobruk védelmére vezényelték. 1943. június 12-ig maradtak a létfontosságú kikötővárosban – amit a Krétáról felszálló német gépek ellen védtek –, majd visszavonták őket Egyiptomba.

Csehszlovákiában a rendszerváltás után engedélyezték, hogy a csapatok történelmi neveket használjanak, s ennek nyomán az addig 4405-ös fedőszámú légvédelmi tüzeralakulat 1990. június 5-én a „Tobrucký” nevet vette fel; ez a katonai szervezet aztán 1993. január elsején, az ország kettéválását követően a szlovák haderő része lett.

A cseh 42. légvédelmi rakétadandár 1999. május 8-án kapta meg a „Tobrucká” nevet, ám az állomány nem sokáig örülhetett ennek, hiszen még abban az esztendőben, december 31-ével, felszámolták a katonai szervezetet.

BLOKKOSÍTOTT KIKÉPZÉS

BLOKK-II. elnevezésű, általános katonai kiképzésen vettek részt a bakonykúti bázison az MH Bakony Harckiképző Központ katonái. Negyedévente, amikor a gyakorlatokkal kapcsolatos kiszolgálási feladatok ezt lehetővé teszik, a központ immár hagyományosan blokkosított rendszerben hajtja végre az általános katonai kiképzési feladatait. A résztvevők az első etapban jogi, tereptani, egészségügyi, lő-előkészítő elméleti foglalkozásokkal, paintball-lövészettel, robbantással, illetve menetgyakorlattal készültek fel a várható igénybevételre, a hét második felében pedig a békeművelati pisztoly- és gépkarabély-éleslövészetet, valamint a kézigránátdobást hajtották végre.

Schäffer Mónika hadnagy; fotó: Pintér László

LÖVÉSZET A „NULLAPONTON”

BTR-80/A típusú harcjárművek toronyfegyvereivel, 30 milliméter űrméretű géppágyúival és párhuzamosított géppuskáival hajtottak végre éleslövészetet az MH 25. Klapka György Lövészdandár harcjárműirányzói, a Magyar Honvédség „nullaponti” löterén. Dr. Fekets Zoltán alezredes, a tatai alakulat 1. lövészszázlójának parancsnoka elmondta: fontos, hogy a missziós és határvédelmi feladatok mellett a rendelkezésre álló időben hatékony kiképzésre kerüljön sor. A lövészetet a zászlóalj törzse tervezte és szervezte meg, s a célok leküzdését követően – a szükséges ellenőrzések, karbantartások és üzemanyag-feltöltés után – a harcjárművek azonnal indultak is vissza Tatára.

Kép és szöveg: Kapás Viktor István hadnagy

NEMZETKÖZI GYAKORLAT ÓCSÁN

Harmadik alkalommal rendezte meg nemzetközi, nem-kinetikus képességek alkalmazásán alapuló gyakorlatát az MH Ludovika Zászlóalj ócsai kiképzőbázisán az MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Művelési Központ. A kéthetes Soft Caps 2018 során hat ország – hazánk mellett az Amerikai Egyesült Államok, Csehország, Lengyelország, Németország és Szlovákia – mintegy nyolcvan katonája működött együtt. A rendezvény elsődleges célja az volt, hogy speciális, civil kapcsolat-tartó csoportokat létrehozva ötvözze a civil-katonai együttműködési képességeket, azaz a CIMIC feladatrendszerét a PSYOPS-éval, a lélektani műveletekével.

Takács Vivien; fotó: Tóth László

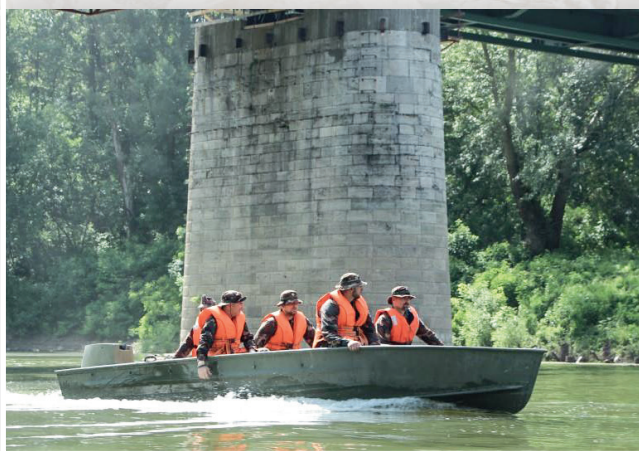
BEMUTATTÁK KÉPESSÉGEIKET

Szegeden, a Széchenyi téren a mentők napja alkalmából tartott rendezvényen adtak ízelítőt képességeikből és felkészültségükből az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi egészségügyi központjának katonái. A Magyar Honvédségben rendszeresített mentéstechnikai eszközök, illetve a speciális, katonai sebesültszállító járművek felvonultatása mellett a központ katonái bemutatót tartottak sebesültellátásból is. Ez utóbbi érdekességét az adta, hogy a katonák olyan komplett eljárásrendszert prezentáltak békés, városi körülmények között, amelyet a legtöbb esetben veszélyes helyszínen, azaz a harctéren kell alkalmazniuk.

Kép és szöveg: Tordai Kamilla

MŰSZAKI FELDERÍTÉS A TISZÁN

Megtörtént a visegrádi együttműködés (V4) részeként felajánlott műszaki alegységbe tartozó rajok felkészítése. Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi művelettámogató műszaki zászlóaljának katonái részvételével végrehajtott többhetes kiképzés parancsnoki felkészítésből, általános katonai ismeretek átismétléséből és szakfelkészítésből állt. Ez utóbbi keretében a műszaki rajok a vízi közlekedés szabályainak elsajátítását követően a műszaki felderítési szakfeladatokat gyakorolták be. A V4-es műszaki századnak a teljes felkészültséget jövőre kell elérnie, amikor éles készenlétbe lép és megkezdí féléves szolgálatát.

Kép és szöveg: Búz Csaba hadnagy

KÖZÖS KIKÉPZÉS A MÉLYBEN

Szlovák és magyar munkabúvárok gyakorlatoztak egy hétig a mályi és a nyékládházi tavaknál. A katonák közös kiképzését az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred szervezte, s az idén már második alkalommal dolgoztak együtt a két nemzet búvárai. A felkészülés első fázisának követelményeit februárban teljesítették Szentesen, s arra alapozva most nyílt vízben is gyakorolták a sisakos munkabúvár-feladatok végrehajtását. A résztvevők a Mályi-tónál vegyes csoportokban oldottak meg különböző felderítési, szintezési és tájolási feladatokat, a nyékládházi bányató huszonnyolc méter mély vízében pedig a vízbermülési és a vízelhagyási technikákat, továbbá a víz alatti mozgást gyakorolták.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

EURÓPA BIZTONSÁGÁRÓL TÁRGYALTAK

Luxemburgban került sor az EU külügy- és védelmi minisztereinek együttes ülésére, amelynek résztvevői egyetértettek abban, hogy az EU közös biztonság- és védelempolitikai együttműködését még szorosabba kell tenni, különösen az illegális migráció és a terrorizmus elleni küzdelem terén. Dr. Benkó Tibor honvédelmi miniszter a találkozó kapcsán a rugalmas hozzáállást, az átláthatóságot és a harmadik országok bevonásának lehetőségét emelte ki. A tárcavezető hangsúlyozta, hogy hazánk minden olyan kezdeményezést támogat, amely az európai védelmi képességek fejlesztését szolgálja. Fontosnak nevezte ugyanakkor, hogy elkerüljük a duplikációkat a NATO-val, s lényegesnek tartja a nemzeti szuverenitás tiszteletben tartását, valamint a stabilizációs és a terrorizmus elleni műveletek közös finanszírozását.

Honvédelmi Minisztérium; fotó: EU Magyar Állandó Képviselőlet

KÖZÖS KÖTELESSÉG A MEGEMLÉKEZÉS

Mindannyiunk közös kötelessége a megemlékezés az elesett katonahősökről – hangsúlyozta Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára Budapesten, a Nyugati pályaudvar királyi várótermében tartott sajtótájékoztatóján. A miniszterhelyettes rámutatott, hogy három éve indult először különvonat – az Isonzó Expressz – az első világháború délnyugati frontjára. Idén pedig Lengyelországot, a száz évvel ezelőtt vívott harcok keleti hadszínterét is felkereshetik az érdeklődők a Galícia Expresszen. Galícia területén – főként 1914-ben és 1915-ben – sok osztrák–magyar katona harcolt és esett el, így számos első világháborús hős nyugszik ott, mintegy 350 temetkezési helyen.

Nyulas Szabolcs; fotó: Tischler Zoltán

TANÉVZÁRÓ DEBRECENBEN

Sikeres tanévet zártak a debreceni Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium diákjai. Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár laktanyájában tartott tanévzáró ünnepségükön részt vett Szabó István, a Honvédelmi Minisztérium honvédelmi ügyekért felelős államtitkára is, aki ünnepi beszédében kiemelte, hogy a tárca fenntartásában ez volt az ötödik tanév az intézmény életében. „A honvédelmi nevelés alapvető tudásanyagának előtérbe kell kerülnie a következő nemzedék állampolgárai számára, s ezt leginkább egy olyan katonai középiskola tudja megvalósítani, amelyet a Honvédelmi Minisztérium működtet” – mutatott rá az államtitkár, hozzátéve, hogy egyre több növendék érdeklődik a katonai pálya iránt.

Takács Vivien; fotó: Tóth László

EMELT FŐVEL JÁRhatnak

A magyar katonák a világ élvonalába tartoznak, s ezt bebizonyították például a külszolgálatokon is – mondta Korom Ferenc altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnöke Szentesen, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósainak kihelyezett értekezletén. Korom altábornagy úgy fogalmazott: altisztjeink kiváló alkalmazkodási és tanulóképessége megteremti az alapot ahhoz, hogy ne csak itthon, de a NATO-ban is elismeréssel szóljanak róluk. „Nyugodtan mondhatjuk, hogy altiszti állományunk jó helyzetben van, és még jobb helyzetben lesz, ha biztosítani tudjuk a megfelelő feltételeket a munkájukhoz” – fogalmazott a Honvéd Vezérkar főnöke, hangsúlyozva, hogy a szükséges háttér az oktatásra, a kiképzésre és a technikai eszközökre is vonatkozik.

Nyulas Szabolcs; fotó: Dévényi Veronika

MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA

Új időszaki kiállítással és számtalan programmal várta a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum a látogatókat a 16. alkalommal megrendezett Múzeumok Éjszakáján. Megnyitotta kapuit az „Őfelsége hadihajója, az SMS SZENT ISTVÁN: 100 éves hadisír az Adria-tenger mélyén” című időszaki tárlat, amelyet a legnagyobb magyar gyártmányú csatahajó hullámsírba merülésének évfordulójára állítottak össze. Emellett a látogatók megismerkedhettek a katonai sportágakkal, például a kard- és szablyavívással, a birkózással, a közelharccal és az íjászattal. Bemutakozott az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred, az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár katonái pedig még egy látványos rajtaütést is rögtönöztek a Kapisztrán téren. *Nyulas Szabolcs; fotó: Tischler Zoltán*

EJTŐERNYŐSEINK SIKEREI

A Magyar Honvédség ejtőernyős válogatott keretének csapata az ejtőernyős célba ugró világkupa-sorozat második állomásán is kitűnően szerepelt, hiszen a szlovéniai megmérettésen három kategóriában is magyarok győztek. Csapatversenyben Bánszki Tamás százados, Hirschler Gábor zászlós, Varga Tamás zászlós, Asztalos István önkéntes műveleti tartalékos zászlós és Gál Szabolcs törzsőrmester állhatott fel a dobogó legfelső fokára. Ezen kívül Varga Tamás egyéniben – abszolút kategóriában –, míg Asztalos István a mester kategóriában (50 év feletti korcsoport) győzte le valamennyi ellenfelét. A csapat és Varga Tamás zászlós egyaránt vezeti a világkupa ranglistáját.

Kép és szöveg: honvedelem.hu

Hot Blade 2018

EGYÜTT ERŐSEBBEK VAGYUNK

HAZÁNKAT AZ MH 86. SZOLNOK HELIKOPTERBÁZIS HARMINC KATONÁJA ÉS KÉT MI-17-ES HELIKOPTERE KÉPVISELTE AZ EURÓPAI VÉDELMI ÜGYNÖKSÉG ÁLTAL RENDEZETT HOT BLADE 2018 HADGYAKORLATON, AMELYNEK EZÜTTAL PORTUGÁLIA ADOTT OTTHONT. AZ EURÓPAI UNIÓS TAGÁLLAMOK HADERŐINEK HELIKOPTERES KÉPESSÉGÉT FEJLESZTŐ KIKÉPZÉSI ESEMÉNYEN HAT NEMZET 500 KATONÁJA ÉS 29 LÉGI JÁRMŪVE (KÖZTÜK 21 FORGÓSZÁRNYASA) VETT RÉSZT.

Az Európai Védelmi Ügynökség (European Defence Agency – EDA) helikopteres kiképző-programjának (Helicopter Exercise Programme – HEP) gyakorlatára immár tizenkettedik alkalommal került sor, Portugália pedig negyedszer biztosított helyszínt az eseménynek, amelynek céljai változatlanok: az Európai Unió tagállamainak haderői minél szorosabb együttműködésben és hatékonyabban tudják alkalmazni forgószárnyas képességeiket.

Hazánk a két éve Olaszországban, illetve a tavalyi, Pápán tartott gyakorlat után harmadszor vett részt ezen az erőpróbán, amelyen rajtunk és a házigazdákon kívül még Belgium, Hollandia, Németország, illetve Szlovénia képviseltette magát; megfigyelőként pedig a jövő évi rendezést elvállaló csehek, továbbá az osztrákok és az olaszok voltak jelen. A nemzetek hét különböző helikoptertípust (A-109, AS-532, EH-101, CH-47, Mi-17, NH-90, SA-316)

vonultattak fel, míg a merevszárnyúakat a portugál légierő F-16-osai, továbbá P-3C Orion tengerészeti felderítő és tengeralattjáró-vadásza, illetve C-295 teherszállító gépe reprezentálta.

A résztvevők közül a magyarok érkeztek a legtávolabbról a rendezvény helyszínére, a dél-portugáliai Beja városának légibázisára. Korábban a Magyar Honvédség egyetlen alakulatának sem kellett ilyen messzire utaznia egy európai hadgyakorlatra,

az MH 86. Szolnok Helikopterbázis Rubik szállítóhelikopter-zászlóaljának állománya tehát már az erőpróba előtt történelmet írt, hiszen az áttelepülés során 2954 kilométert, közel 14 órát repültek a magyar forgószárnyasok, amelyek kötelékben eddig még nem tettek meg ekkora távolságot: hét fel- és leszállással átszelték Szlovéniát, Olaszországot, Monacót, Franciaországot és Spanyolországot. A gépeket, illetve személyzeteiket Portugáliában már várták a kiszolgáló és támogató alegységek; azok tagjai egy An-26-ossal érkeztek az Atlanti-óceán partján elterülő országba. A két Mi-17-es útjának megtervezése Szamosvölgyi Szabolcs főhadnagy feladata volt, akit csupán a gyakorlat előtti hetekben neveztek ki másodpilótának, tehát az új feladatkörbe kerülve szinte azonnal a „mélyvízbe” dobták.

– Tíz évig szolgáltam fedélzeti technikusként az alakulatnál, az átképzést 2017 elején kezdtem meg, idén május elsején kerültem jelenlegi beosztásomba. Teljesen kiképzett másodpilótaként mentem Portugáliába, igaz, nem sok tapasztalattal. Mégis fontos megbízást kaptam, hiszen a vezérgép jobb ülésében a navigáció volt az elsődleges feladatom. A munka nagy részét ugyanakkor az itthoni előkészületek jelentették. A gépbe már a pontos útvonalterv birtokában szálltunk be: tudtuk, hogy egyhuzamban mennyi időt repülhetünk, hányszor, hol és mikor kell leszáll-

nunk tankolni, a diplomáciai engedélyektől kezdve minden szükséges dokumentum a birtokunkban volt. Az adott útvonalszakaszon kijelöltünk kiterő repertereket is, hogy ha bármilyen okból az eredetileg tervezettől eltérő helyszínen kell leszállnunk, akkor tudjuk, erre hol nyílik lehetőségünk – részletezi a főhadnagy.

Ahogy az a hadgyakorlatoknál megszokott, az idő előrehaladtával a feladatok mind nehezebbek és komplexebbek lettek, ám a portugálok ebbe is vittek egy kis csavart.

– Az első nap eligazításai után ismerkedő repülés következett a céllal, hogy a résztvevők feltérképezhessék az egyes feladatok helyszíneit; ezt azonban a portugálok – ellentétben a például tavaly Pápán is követett gyakorlattal – rögtön összekötötték egy küldetés végrehajtásával. A kommunikáció egyébként a kiképzési rendezvény egésze alatt angolul zajlott, ám a chat-frekvencián mi egymás között általában magyarul beszélünk – mondja Tóth „Toto” Zoltán százados, a Rubik-zászlóalj beosztott tisztje, aki gépparancsnokként most először volt nemzetközi

gyakorlaton. Ő az alakulatnál amúgy műszaki vonalon kezdett, jelenlegi beosztása előtt pedig fedélzeti technikusként, majd másodpilótaként is tevékenykedett.

A gyakorlat forgatókönyve értelmében két, egymással feszült viszonyban lévő szomszédos ország konfliktusa elmérgesedett, mire az EDA – védelmi céllal – a baráti állam területére telepítette helikopteres egységeit. Mint említettük, kezdetben egyszerűbb küldetések vártak a hajózókra,

például felderítő repülések vagy kisebb kötelékekkel végrehajtott missziók. A konfliktus azonban idővel fegyveres összecsapássá eszkalálódott, ez pedig természetesen a résztvevők tevékenységére is hatást gyakorolt. Az egyre sokrétűbb feladatok összetett légi műveletek (Composite Air Operation – COMAO) tervezésében és végrehajtásában csúcsondult ki. Ennek során a különböző országokból érkezett, eltérő tapasztalattal rendelkező, más-más technikát repülő személyzeteknek kellett összehan-

kiürítésre (Medevac – Medical Evacuation) volt szükség, egy újabb helikopter bevonásával. Egy másik feladat végrehajtásánál pedig légvédelmi ütegek vették célba a forgószárnyasokat, amelyek támogatására F-16-osok kapcsolódtak be a küldetésbe – érzékelteti a gya-

kézhez. E dokumentumból tudtuk meg, hogy hány géppel, hol és milyen feladatot kell végrehajtani, mikor van a felszállás, mikorra kell visszatérnünk, mennyi üzemanyagot tankoljunk, hány embert viszünk. Összefoglalva, az ATO a repüléshez szükséges összes információt tartalmazta, mindezt három betűs rövidítésekből és számokból álló formában. Például a felszállási idő (Take Off Time) rövidítése TOT. Ezeket a kódokat jó előre meg kellett tanulni, hogy a gyakorlat során már gördülékenyen menjen a szöveg értelmezése. Délután négykor, egy megbeszélés keretében a feladat végrehajtására kijelölt állomány tisztázta a szerepeket (például, hogy ki lesz a művelet parancsnoka, illetve az ő helyettese, ki felel az útvonaltervezésért vagy a kommunikációért), előzetes tervet készítettek, míg a részleteket másnap reggel dolgozták ki. Ezek sorába tartozott például a fedélzeten szállított katonák kirakásának módja, illetve az, hogy mi történjen, ha nem tud landolni a gép, vagy ha ellenséges erők tűz alá veszik a leszállóhelyen. Egy-egy helyzet kezelésére léteznek a HEP által kimunkált irányelvek (Standard Operating Procedures – SOP). A feladatok teljesítésekor tehát nem ad hoc jelleggel, hanem a SOP szerint cselekedtünk, hiszen a gyakorlat egyik fő célja is ezen eljárások készségzin-

goltan, mind bonyolultabb és nagyobb léptékű küldetéseket teljesíteni.

– Egy nagy tüntetés kezelésére gyorsreagálású erőt (Quick Reaction Force – QRF) kellett a helyszínre szállítani, majd mivel megsérült az egyik katona, légi egészségügyi

korlat sokszínűségét Tóth „Toto” Zoltán százados.

– A repülő feladat-szabó parancsot (Air Tasking Order – ATO) a küldetéseket megelőző napon, helyi idő szerint délután egy órakor kaptuk

ten történő elsajátítása volt. Mivel végső soron a sikeres végrehajtásért a művelet parancsnoka a felelős, így ő dönt, hogy az adott szituációban melyik megoldást válasszák; ezt az elhatározást követve kell aztán tevékenykednie a küldetésben részt vevő összes gép személyzetének – veszi át a szót Bakó Szilárd őrnagy, helikopterraj-parancsnok, aki most először járt EDA-gyakorlaton, ám mindez korántsem jelenti azt, hogy nincs nemzetközi tapasztalata. Korábban ugyanis kétszer szolgált Afganisztánban, emellett számos többnemzeti erőpróba-ban vett már részt.

A közösen teljesített légi műveletek mellett minden nemzet saját kiképzési repli-est is végrehajtott.

– Teljesítettünk „hegyi” repülést, ejtőernyősöket ugrattunk, míg a portugál különleges erők tagjai a közreműködésünkkel gyakorolták a vízi deszantot (volt, hogy kötéllel csúsztak le, máskor pedig mintegy két méter magasságból ugrottak a tóba a fedélzetről), illetve a vízből történő kiemelését. Vendéglátóink nagyra értékelték a segítségünket, mert ahogy

az egyik parancsnokuk fogalmazott, ezen képességek tekintetében a helyi kommandósok kétéves lemaradásban voltak, amit most velünk két és fél hét alatt ledolgoztak – jegyzi meg Tóth százados.

A feladatok végrehajtását olykor persze az időjárás is befolyásolta.

– Egy szlovén géppel közösen teljesítettünk kísérési feladatot, amelynek végeztével Beja repülőterére kellett visszatérnünk. A légibázisra azonban időközben lecsapott egy vihar. Az ott várakozó műszakiaktól megtudtuk, hogy egészen hajmeresztő landolások szemtanúi voltak. Az egyik portugál F-16-os például két villám között cikázva szállt le, a holland és a német pilóták pedig jégesőben, illetve viharos erejű szélben tették le a helikoptereiket a betonra. Mi a szlovén gép személyzetével közösen gy döntöttünk, hogy nem kockáztatunk, s a Bejától mintegy 30 kilométerre lévő tartalék reptéren landoltunk. Mindezzel egyébként a nemzeti előírásunkat követtük, hiszen számunkra, például a különböző időjárási helyzetek kezelését illetően,

az abban foglaltak az irányadók, még egy külföldi gyakorlat során is – indokol a százados.

– A Hot Blade két és fél hete során naponta 3-4 feladat várt Mi-17-eseinkre, amelyek a kiképzési rendezvényen, illetve az oda-és visszaúton nagyságrendileg 100 órát repültek. Üzemképességüket a műszaki katonák biztosították, akik erre a távoli kitelepülésre csak korlátozott mennyiségű pótalkatrészt, szerszámot vihettek magunkkal. A gyakorlaton ugyanakkor nem akadt nagyobb beavatkozást igénylő problémánk. Jól bírták a gépek, műszaki meghibásodás nem történt. Azt azonban mindenképpen érdemes megjegyezni, hogy helikoptereink rádiói, a fedélzeti kommunikációt biztosító berendezések

koruknál fogva nem működtek kifogástalanul – kapcsolódik a beszélgetésbe Lőrincz Tamás zászlós, fedélzeti főtechnikus.

Ezzel összefüggésben Bakó Szilárd őrnagy elmondja: az egyik művelet parancsnokának helyetteseként éppen

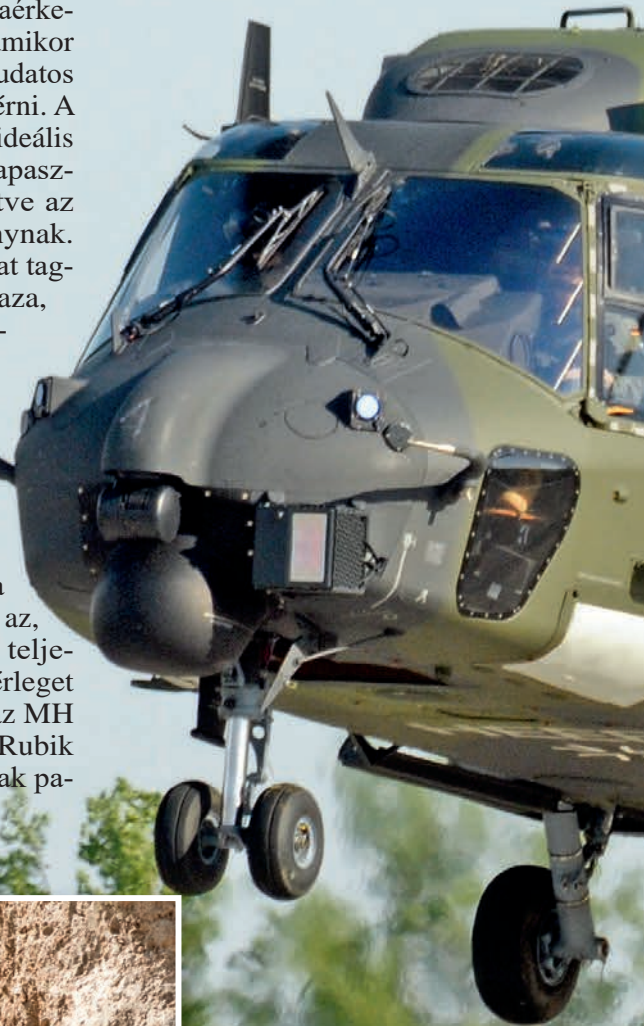
azért ült a Mi-17-es helyett egy holland Cougar-ba, mert ott lényegesen jobb minőségben követhette a rádióforgalmazást, ez pedig a küldetésben betöltött szerepe miatt kulcsfontosságú volt. Hozzátette ugyanakkor, hogy a Mi-17-esekkel kapcsolatban ismét beigazolódott: ha a gép folyamatos használatban van, nincs gond vele. A műszaki hibák inkább egy-egy hosszabb leállást követően szoktak előjönni.

Szintén a rádiókkal kapcsolatos problémára vezethető vissza, hogy a gyakorlat egyik konvoj kíséresi feladata során – amelynek keretében a portugál légierő meghibásodott F-16-osa helyett hajtottak végre légi felderítést – nem értesültek időben egy SA-8-as föld-levegő rakéta jelentette „fenyegetésről”. Ez a küldetés ugyanakkor egy komoly sikerélményt is hozott. A Mi-17-es fedélzeti technikus a terepet a magasból kémelve kiszúrta egy, az út mellett elhelyezett zöld dobozt, amelyről kiderült, hogy „robbanóeszközt” rejt. A szerkezetet végül a konvojban utazó katonák „hatástalanították”.

A Rubik-zászlóalj tagjai a Hot Blade 2018-at értékelve egybehang-

zóan állítják: a feladatok teljesítése során mindvégig úgy érezték, mintha „éles” helyzetben kellene helytállniuk, minden annyira valóságos volt.

– Zászlóaljparancsnokként azt vártam a gyakorlattól, hogy a hazaérkezéskor többek legyünk, mint amikor kiutaztunk. Ezt a résztvevők tudatos kiválasztásával igyekeztük elérni. A Portugáliában járt kontingens ideális keveréke volt a nemzetközi tapasztalattal már rendelkező, illetve az ezen a téren „újonc” állománynak. Örömmel láttam, hogy a csapat tagjai magabiztosabban jöttek haza, immár önmaguk is tisztán látják, mi mindenre képesek. Ezzel, mint zászlóalj, sokkal erősebbek lettünk. Az ilyen gyakorlatokra utazó állomány összeállításánál figyelünk arra, hogy a fiataloknak megadjuk a lehetőséget, s aki a sorainkba lép, tisztában legyen azzal, mi az, amire számíthat, ha leteszi a teljesítményt az asztalra – von mérleget Kovács Krisztián alezredes, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis Rubik szállítóhelikopter-zászlóaljának parancsnoka.

A kimagasló teljesítmény elismerése

HÍRESSÉGEK KÖZT

MIHÓCZA ZOLTÁN VEZÉRŐRNAGY NEVE IS FELKERÜLT AZ AMERIKAI LÉGIERŐ VEZÉRKARI AKADÉMIÁJÁNAK NEMZETKÖZI DICSŐSÉG FALÁRA.

A HÍRESSÉGEK CSARNOKÁBA (HALL OF FAME) AZOK KERÜLHETNEK, AKIK AZ OKTATÁSI INTÉZMÉNYBEN FOLYTATOTT TANULMÁNYAIK UTÁN, HAZÁJUKBA VISSZATÉRVE, OLYAN MEGHATÁROZÓ PÁLYAFUTÁST TUDHATNAK MAGUKÉNAK, AMELLYEL ÖREGBÍTETTÉK AZ AKADÉMIA HÍRNEVÉT.

Még 2004 tavaszán jelezték Mihócza Zoltánnak akkori előljárói, hogy lehetősége lesz az egyesült államokbeli Montgomeryben (Alabama állam) található

Amerikai Légierő Vezérkari Akadémiáján tanulni. Mint ahogy az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (MH ÖHP) megbízott parancsnoka fogalmaz: a döntéshozók úgy gondolták:

későbbi katonai szolgálata során kamatoztathatja az ott szerzett tapasztalatokat.

– **Hogyan zajlik az oktatás ezen az akadémián?**

– Nagyjából ugyanúgy, mint bármilyen más felsőoktatási intézményben. Akkor 245 hallgató volt, közülük negyvenöt külföldi, mindmind különböző országokból. Az amerikaiakat tekintve érdekesség, hogy aktív katonák mellett tartalékosok és a nemzeti gárda tagjai is tanultak ott. Különböző szemináriumi csoportokba osztottak be minket; jómagam egy mexikói ezredessel (ma már dandártábornok), és egy izraeli alezredessel (ugyancsak dandártábornok) kerültem egy csoportba. Szintén lényeges, hogy ez az iskola nemcsak a tisztán katonai tudományokra helyezi a hangsúlyt, hanem ad egyfajta szélesebb politikai látásmódot, és segít eligazodni a világ dolgaiban. Ezt tükrözte a zárógyakorlat is, amelynek során a világ különböző régióiban kellett politikai és katonai konfliktusokat kezelni. Én az egyik csoportban az ENSZ főtitkárát alakítottam, és büszkén mondhatom, hogy egyedül nálunk nem jutott el a képzeletbeli Kína és Vietnam közötti konfliktus a katonai szintre, sikerült békésen rendezni a helyzetet.

– **Képzeletbeli ENSZ-főtitkárként nem csoda, hogy beválasztották a Hírességek Csarnokába...**

– Azért ehhez ennél több kell. A minimum követelmény például az, hogy az illető legalább haderőnemi főnöki szintű beosztást töltsön be hazája haderejében. Én ugyan légvédelmi tüzérként kezdtem katonai pályafutásomat, de a jelölésemkor az MH ÖHP törzsfőnöke voltam, ez a szint pedig megfelelt az előírásoknak. Óriási megtiszteltetés bekerülni a Hírességek Csarnokába, őszintén mondom, nem számítottam rá. Már csak azért sem, mert a parancsnokság jelenlegi légierő haderőnemi főnöke, Sáfár Albert dandártábornok szintén e neves csarnok tagja, tehát eszembe sem jutott, hogy engem is beválasztanak. Többek között a pakisztáni és a tajvani légierő parancsnokával együtt nagyon szép ünnepségen vehettem részt, és nagy örömmel tértem vissza Alabamába.

– **Hosszú út vezetett eddig. Melyek voltak katonai pályafutásának legfontosabb állomásai?**

– Villamosmérnökként végeztem, majd 1986-ban avattak hadnaggyá,

A katonai pályafutását légvédelmi tüzérként kezdő Mihócza tábornok (jobbról a második) megtekintette a közelmúltban megtartott Tobruq Legacy 2018 gyakorlatot.

ezt követően pedig tizenegy esztendőn keresztül csapattagozatban szolgáltam. Mindez nagyon meghatározó és azóta is hiszek abban, hogy ezen a szinten alakulnak ki azok az alapvető képességek, amelyeket a későbbi előmenetel során tovább tudunk fejleszteni. Ugyancsak jelentős állomásként értékelem azt az időszakot, amikor 2006-ban, négy esztendőre – mint főosztályvezető-helyettes – a Honvédelmi Minisztérium hadművelési és kiképzési főosztályára kerültem. Meglátásom szerint ez a haderő két kulcsfontosságú részterülete. Pályafutásom során többször vettem részt missziókban, illetve tartós, nem fegyveres külszolgálaton. Sok szakmai tapasztalattal lettem gazdagabb például Brüsszelben, amikor 2011–2013 között a katonai képviselő

hivatalt veztettem, illetve megemlítem még a 2015–2016-os évet: ekkor az EUFOR-misszió törzsfőnöki (parancsnokhelyettesi) beosztását láttam el.

– **Most pedig megbízott parancsnokként irányítja az MH Összhaderőnemi Parancsnokságot. Milyen vezérfonal mentén halad majd tovább a katonai szervezet?**

– Véleményem szerint – és ami még fontosabb, az előjárók értékelése szerint is – a korábbi parancsnokok munkája nyomán jó irányt vett a parancsnokság. Közvetlen elődöm mottóját követve: hittel, a nemzeti érdekeket képviselve, csapatmunkában kell dolgozni. Irányvonalat nem váltunk, hiszen nyerő csapaton itt Székesfehérváron sem kell változtatni. A konkrét feladatokra rátérve, a missziókat tekintve: ősszel Bosznia-Hercegovinában választások lesznek, tehát készen kell állnunk a biztonsági helyzet garantálására, adott esetben a köztes tartalék század segítségére is szükség lehet. A hazai feladatok közül kiemelkedő a NATO-nak felajánlott erők felkészítése, megfelelő szintre hozása. Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy az ősszel szövetségi szintű megmérgetés előtt álló zászlóalj-harccsoport sikeres minősítéssel essen át. Végezetül, ám egyáltalán nem utolsósorban, déli határaink mentén tovább zajlik a Közös Akarat feladat: katonáink, együtt a rendőrökkel jelenleg is az ország védelme érdekében tevékenykednek, és ez a jövőben is így lesz.

Válsághelyzetek kezelésére készültek fel

A BÉKE FEGYVERTELEN ŐREI

AZ ÁTFOGÓ BÉKEFENNTARTÁS ELVÉHEZ IS IGAZODÓAN SZERVEZTÉK A 35. NEMZETKÖZI KATONAI MEGFIGYELŐ TANFOLYAMOT A SZOLNOKI MH BÉKETÁMOGATÓ KIKÉPZŐ KÖZPONTBAN. A HÁROMHETES FELKÉSZÍTÉS HUSZONHÉT HALIGATÓJA KÖZÜL HUSZONKETTŐ KÜLFÖLDRŐL ÉRKEZETT.

A Igériából, Egyiptomból, Észtországból, Georgiából (Grúzia), Izraelből, Kanadából, Kazahsztánból, Kínából, Litvániából, Nigériából, Pakisztánból, Szerbiából, Szlovéniából és Tunéziából érkezett tisztek, valamint négy magyar katona és egy rendőr teljesítette eredményesen a 35. nemzetközi katonai megfigyelő tanfolyamot (International Military Observer Course – IMOC). A felkészítésen civilek is részt vehettek: az indiai Mukhwinder Kaur és az etióp Kaleab Tadesse Sigatu a Nemzeti Közsolgálati Egyetem doktori iskolájának hallgatójaként jelentkeztek a kurzusra.

– Az elmúlt években a társadalmi és a gazdasági fenyegetettségek egyre inkább erősödtek. Korunk egyik legfontosabb és leginkább védendő értéke a biztonság, amelynek a megőrzése a 21. század egyik legnagyobb kihívása. Ugyanakkor a helyi konfliktusokat kiváltó okok is folyamatosan változnak. A leendő ENSZ-megfigyelőket tehát a válsághelyzetek komplex kezelésére, a katonai, a rendőri és a civil szakértők koordinált együttműködésére kell felkészítenünk. Így a missziók tagjai a korábbiakhoz képest még hatékonyabb kapcsolatokat tudnak majd kialakítani a helyi lakosokkal is. Az ENSZ ajánlása alapján az éjszakai járőrözést és megfigyelést szintén gyakoroltattuk. A világszervezet illetékeseinek tapasztalata szerint ugyanis a különböző missziókban egyre gyakrabban fordul elő, hogy a járőr-

feladatok elhúzódnak, ezért a katonai megfigyelők csak az esti órákban tudnak visszatérni a bázisukra – foglalta össze az ügynevezett átfogó békefenntartás jegyében zajlott tanfolyam jelentőségét Varga Tamás őrnagy, a szolnoki kiképző központ megbízott parancsnokhelyettese.

A hallgatók felkészítését Bosznia-Hercegovinából, Finnországból, Szerbiából érkezett oktatók, valamint missziós tapasztalatokkal rendelkező aktív, nyugállományú és önkéntes műveleti tartalékos magyar tisztek irányították. A tanfolyam első harmadában a hallgatók zömében elméleti foglalkozásokon sajátították el, illetve frissítették fel a katonai megfigyelők számára szükséges – a járőrözéssel, a bejelentések kivizsgálásával,

az információgyűjtéssel kapcsolatos – ismereteket. Megismerték továbbá az ENSZ békefenntartó tevékenységének alapjait, a missziók megalakításának folyamatát és a békefenntartó műveletekben részt vevő különböző szervezetek feladatrendszerét. A katonai megfigyelők fegyvertelen volta miatt pedig kiemelt figyelmet kapott a felkészítés során a tárgyalástechnika, a tolmáccsal történő együttműködés és a kulturális különbségek kezelése.

A második héttől már a gyakorlati foglalkozások kerültek előtérbe, a tanteremben tanultakat alkalmazták a terepen. A szituációs tréninget megelőzően a hallgatók az aknákkal ismerkedtek, elméleti és gyakorlati foglalkozásokon vettek részt. Az MH 86. Szolnok Helikopterbázison az aknaveszélyes területeken történő járőrözés és sebesültmentés volt a feladatuk, valamint elsajátították a szűrőbot használatát, a gépjárműves járőrözést aknaveszélyes terepen és vázlatot is kellett készíteniük az elaknásított területről. Másnap a szolnoki kiképző központban és annak közvetlen körzetében gyakorolták a megfigyelőállás (Observation Post – OP) éjszakai és nappali üzemeltetését, valamint éjszakai járőrfeladatot is végrehajtottak.

Az első szituációs tréningre is a kiképző központ bázisán került sor. Ennek keretében járőrcsoportokba osztva különböző életszerű konfliktushelyzeteket oldottak meg – a „helyi média állandó, zavaró” jelenléte mellett. A leendő békefenntartók megki-

sérültek áthaladni például az ellenállók egyik illegális ellenőrzőpontján, egy elrabolt ENSZ-megfigyelő szabadon engedését kellett tárgyalásos úton elérniük, segítettek egy aknamezőre futott terepjáró súlyosan sérült ENSZ-katonáin, intézkedtek egy ház tulajdonjogáért verekedő tömegben, végül „belecsöppentek” a helyiek legfontosabb ünnepébe. A meghívást nagy sértés lett volna visszautasítani, viszont a rendezvényen igencsak gyanús állagú ételeket és italokat szolgáltak fel. Meg kellett találniuk az arany középutat: ne bántsák meg vendéglátóikat, ugyanakkor túléljék a vigadalmat gyomorrontás nélkül.

Ezt követően egy egész napos, komplex járőrgyakorlaton vettek részt

Egerbakta–Felnémet térségében, ahol szintén különböző szituációs feladatokat kaptak. Megfigyelőpontot működtettek, információkat gyűjtöttek a helyi lakosságtól, tárgyaltak az ellenállókkal, hogy áthaladhassanak egy illegálisan létesített ellenőrzőpontra, és el kellett látniuk egy aknarobbanásban súlyosan megsérült személyt is.

A kétnapos zárógyakorlatot Szolnokon és a város környékén tartották, amelynek keretében légi megfigyelést is végeztek. Egy fiktív hadműveleti területen békefenntartói feladatokat hajtottak végre: járőrözést, fegyverzet-ellenőrzést, konfliktuskezelést, információgyűjtést; tárgyaltak a szemben álló felek képviselőivel és a helyi előljárókkal.

A gyakorlat forgatókönyve szerint a járőröknek a szolnoki repülőmúzeumban kellett fegyverzet-ellenőrzést végezniük. A békefenntartók ugyanis bejelentést kaptak, hogy az ellenállók megpróbálnak felfegyverezni és ismét bevethető állapotba hozni néhány múzeumi tárgyként nyilvántartott repülőgépet. Egy másik feladat a menekülttábor körüli konfliktusok kezelése volt: egy helyi lakos kezében felrobbant ugyanis egy gránát, amit azért szedett össze, mert az elterjedt hírek szerint az ENSZ pénzt ad a talált robbanászerekért. A járőrnek a rendelkezésre álló információk alapján vizsgálatot kellett indítania és jelentést készítenie a történekről. Az ENSZ-katonák biztosították a robbanás hely-

színét, tolmácsot és tanúkat kerestek. Közben kiderült, hogy a táborban egy háborús bűnös is bujkál. Őt a körözési plakát alapján kellett felismerniük, s jelenteni a tartózkodási helyét. Egy másik menekülttábor lakói közé viszont egy tűzérzési lövedék csapódott – egy ember meghalt, egy pedig megsebesült. A nyugalom helyreállításáról szintén az ENSZ megfigyelőinek kellett gondoskodniuk.

A járőrök egy illegálisan felállított ellenőrzőpontot is felfedeztek a demilitarizált övezetben, amit egy fegyveres csoport működtetett. Az ellenállók pénzt szedtek a helybéli

áthaladóktól. A megfigyelőknek egy baleset kapcsán is intézkedniük kellett: egy ENSZ-zászló alatt közlekedő gépkocsi elütött néhány birkát és egy pásztorkutyát – az állatok elpusztultak. Az ENSZ képviselője a probléma rendezése érdekében tárgyalt a település polgármesterével, hogy közösen találják meg a károk enyhítésének mindkét fél számára elfogadható megoldását.

A polgármester irreálisan magas árat kért kárpótlásul az állatokért – ezt az összeget a katonai megfigyelőknek a tárgyalás végére sikerült lealkudniuk. Közben viszont nyilvánvalóvá vált, hogy a helyi kiskirályt igazából nem is a pénz érdekli. Sokkal inkább azt akarja elérni, hogy az ENSZ-katonák ritkábban járőrözzenek az általa felügyelt területen.

– Sok országból érkeztek hozzánk a hallgatók, különböző kultúrát és fegyvernemeket képviselnek, a fel-

készültségük is nagyon eltérő volt. A velük szemben támasztott elváráson azonban nem változtattunk: el kellett érniük, hogy képesek legyenek „közösben gondolkodni”, egy-egy konfliktushelyzetet csapatmunkában megoldani. Ezáltal összeadódik a tudás és a tapasztalat, de meg kell tanulniuk tisztelni és elfogadni egymás szokásait is. Nagyon keményen dolgoztak, hiszen olyan helyzetekre próbáltuk felkészíteni őket, amelyek-

re tulajdonképpen nem létezik egy-egy forgatókönyv. Minden helyzet más és más, sok mindentől függ, hogy elmérgesedik-e a konfliktus, vagy sikerrel zárul a feladat. A gyakorlatok során beállított szituációk nem csupán a képzelet szüleményei. A leendő ENSZ-megfigyelők szolgálatuk során találkozhatnak hasonló, sőt még problémásabb helyzetekkel, kihívásokkal is. A legjobb forgatókönyvíró ugyanis maga az élet, és ezzel nehéz versenyezni. Elmondható ugyanakkor, hogy a gyakorlatot megtervező és levezető állomány is igyekezett a hallgatók számára a lehető legélethűbb, a valóságot legjobban megközelítő körülményeket megteremteni. A járőrgyakorlatok pedig segítettek felmérni a végrehajtó állomány vezetői, döntési képességeit, emellett a különböző szituációkban, esetenként krízishelyzetekben a hallgatók megismerhették saját korlátaikat is – foglalta össze tapasztalatait Bolesza Róbert őrnagy, az MH Békétámogató Kiképző Központ nemzetközi kiképzési részlegének vezetője.

A tanfolyam sikeres elvégzését igazoló okleveleket Nosza Vilmos ezredes, az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság megbízott törzsfőnöke adta át a hallgatóknak, akik ezen dokumentum birtokában kaphatnak lehetőséget arra, hogy az ENSZ, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, az Európai Unió és más nemzetközi szervezet által vezetett katonai megfigyelői missziókban, vagy egyéb békétámogató művelet keretében külföldi szolgálatot teljesítsenek.

Éleslövészet Svédországban

TÖRTÉNELMI FEGYVERHASZNÁLAT

A SVÉDORSZÁGI
LÉGI FŐLÉNY 2018
GYAKORLAT KERETÉBEN
ALKALMAZHATTAK ELŐSZÖR
MAGYAR PILÓTÁK
GBU-12 LÉZERVEZÉRLÉSŰ
ÉS MK-82 SZABADESÉSŰ
BOMBÁKAT, VALAMINT
SZINTÉN FÖLDI CÉLOK
ELLEN BEVETHETŐ AGM-65
MAVERICK RAKÉTÁKAT.

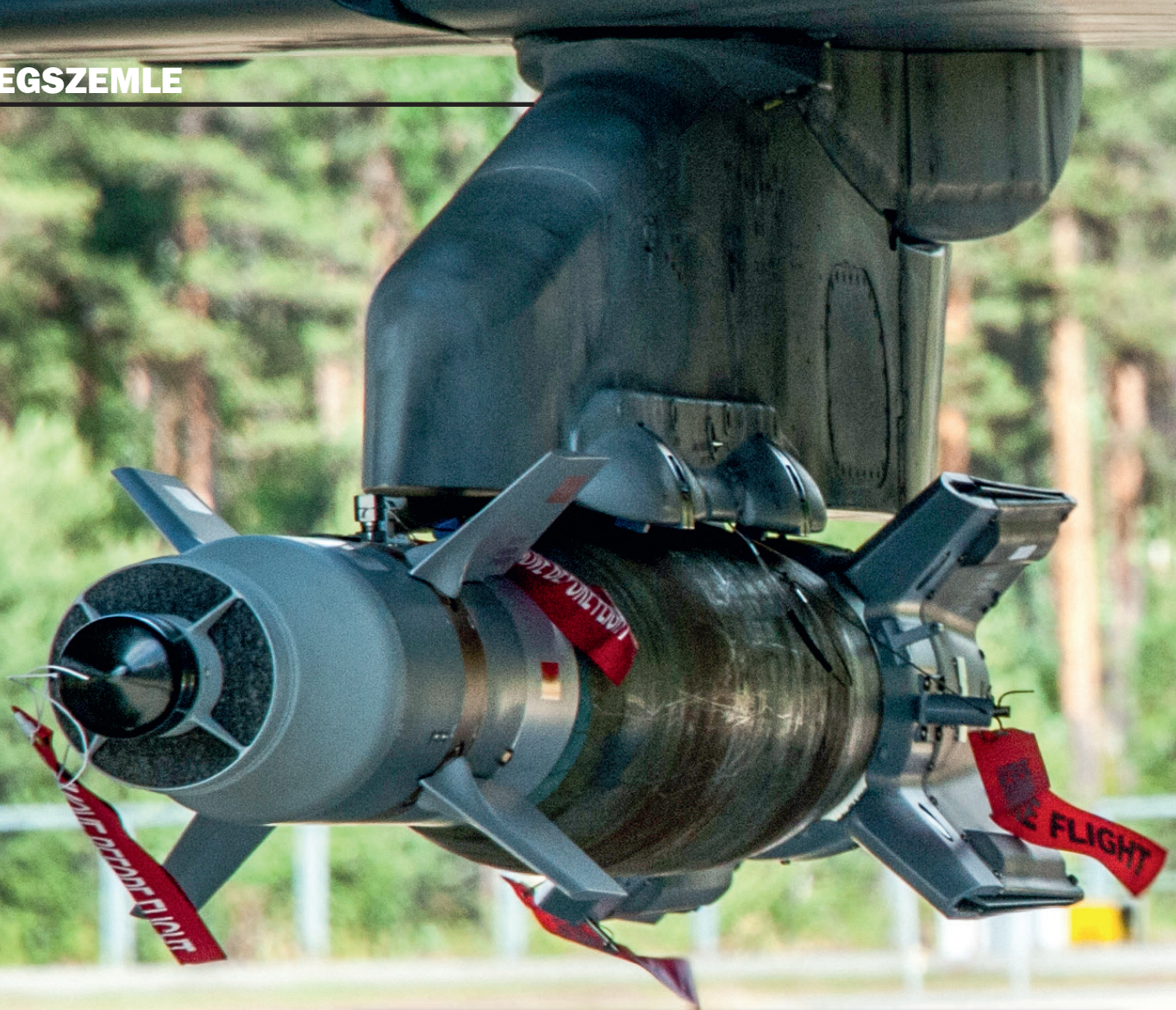
Az északi sarkkörtől száz kilométerre, délre fekvő vidseki légibázis és a hozzá tartozó terület nemcsak Svédország, de az Európai Unió legnagyobb kiterjedésű, egyben egyik legfejlettebb katonai gyakorló- és lötere. Méreteit jól jellemzi, hogy csak éles rakétalövészetre több mint 1600 négyzetkilométer áll rendelkezésre. A térség egyébként korántsem ismeretlen katonáink számára, hiszen immár negyedik alkalommal települtek ki – először 2008-ban, majd 2012-ben és 2015-ben járt Vidselben magyar kontingens –, hogy a JAS-39EBS HU Gripenekkel olyan lögyakorlatot hajtsanak végre, amelyre itthon nincs lehetőség.

A lötér felszereltségének köszönhetően ráadásul a lövészetet követő kiértékelés során méterre pontosan megállapítható, hogy a különböző fegyvereket milyen precizitással alkalmazták a pilóták.

Ugrik Csaba dandártábornok, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis, valamint a Vidselbe települt állomány parancsnoka felidézte: a 2012-ben újrakötött Gripen-szerződésben a svéd fél továbbra is biztosította annak lehetőségét, hogy katonáink háromévente az északi országban gyakorlatozhassanak. Két váltásban közel hatvan fő és hat vadászgép vett részt a Légi Főlény 2018-on. A kéthetes foglalkozássorozat ideje alatt a légiharcot a Gripenek Mauser BK-27 típusú, 27 milliméter űrméretű beépített gépágyújával és a szárnyakra függesztett AIM-9 Sidewinder rakétákkal gyakorolták.

A kecskeméti repülőbázis parancsnoka elmondta, hogy a vadászgépek pilótáinak és műszaki katonáinak alapvető feladata a

készletlenti szolgálat ellátása, amelyhez létfontosságú, hogy az említett fegyverzet alkalmazását időről-időre gyakorolják. Ugrik Csaba dandártábornok arra is emlékeztetett, hogy a Légi Főlény 2018 a hazai feladatok ellátására történő felkészülés mellett fontos gyakorlási lehetőséget nyújt a közelgő Baltic Air Policing misszióra is. Hazánk 2019-ben immáron második alkalommal vesz részt a balti légtérrendészeti szolgálatban, amelynek keretében ismételen négy hónapig felelnek majd magyar vadászgépek Lettország, Litvánia és Észtország légtereinek biztonságáért.

Visszatérve a Légi Főlény 2018-ra: az idej gyakorlat legfőbb kü-

lönlegességét az adta, hogy most első ízben alkalmazhattak magyar pilóták GBU-12 lézervezérlésű,

illetve MK-82 szabadesésű bombákat, valamint AGM-65 Maverick rakétákat.

– Nem szeretek nagy szavakat használni, de mégis azt kell mondanom, ez egy történelmi pillanat volt – fogalmazott Ugrik dandártábornok. Hozzátette: a levegő-föld fegyverek első éleslövészetéig hosszú, gya-

korlásokkal teli út vezetett, svédországi használatuk alkalmával pedig kulcsfontosságú szerep jutott az MH 86. Szolnok Helikopterbázis állományából érkezett előretolt repülésirányítóknak (Joint Terminal Attack Controller – JTAC) is. A legtöbb végrehajtás során tudniillik a szolnoki

szakemberek jelölték ki a földi célokat. A magas találati arány pedig azt mutatja, hogy a pilóták és a JTAC-katonák közötti együttműködés kiváló volt.

A rakétaindítások és a bombavetések mellett a pilóták között közkedvelt feladatnak számított a kis magasságú repülés is, amelynek során olykor akár 150 méterre is leereszkedhettek, figyelve az érintetlen svéd vadont. Ugrik Csaba dandártábornok elmondta, hogy Svédország ezen – az északi sarkkörhöz közeli – területe kifejezetten ritkán lakott, így a kis magasságban áthúzó vadászgépek jószerével senkit sem zavarhatnak. El-

lenben e feladatok végrehajtása és gyakorlása nagyon fontos, mert taktikailag kapcsolódnak a levegő-föld fegyverzet használatához.

A Légi Főlény 2018 félidejében Sáfár Albert dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság légi-

erő haderőnemének főnöke, dr. Müller Adrien, Magyarország stockholmi nagykövete és Kilián Nándor dandártábornok, hazánk Stockholmban akkredi-

tált véderőattaséja is meglátogatta a gyakorlaton részt vevő katonákat. Sáfár Albert dandártábornok tolmácsolta Korom Ferenc altábornagy – a Honvéd Vezérkar főnöke – jókívánságait, s személyesen is megbizonyosodhatott a katonák felkészültségéről, hiszen az egyik kis magasságú repülésen ő is részt vett az egyik kétüléses JAS-39-esben helyet foglalva.

A gyakorlat ideje alatt igazolást nyert az a katonák által jól ismert

mondás, miszerint egy nap huszon- négy órából és az éjszakából áll. Az év ezen időszakában ugyanis mind-össze fél órát tart a szürkület Svéd- országban, tehát szinte folyamato- san fenn van a Nap. De nem mindig látszik. A lövészeti foglalkozások tervezőit igencsak próbára tette a szeszélyes időjárás, hiszen gyakorta kellett átalakítani a tervezeteket egy- egy szünni nem akaró zápor, zivatar miatt. Éppen ezért a gyakorlaton részt vevők minden arra alkalmas percet kihasználtak, hogy a gépek a levegőben legyenek. Mindezt pedig a hajózók és a műszaki katonák rend- kívül rugalmassága és felkészültsége tette lehetővé.

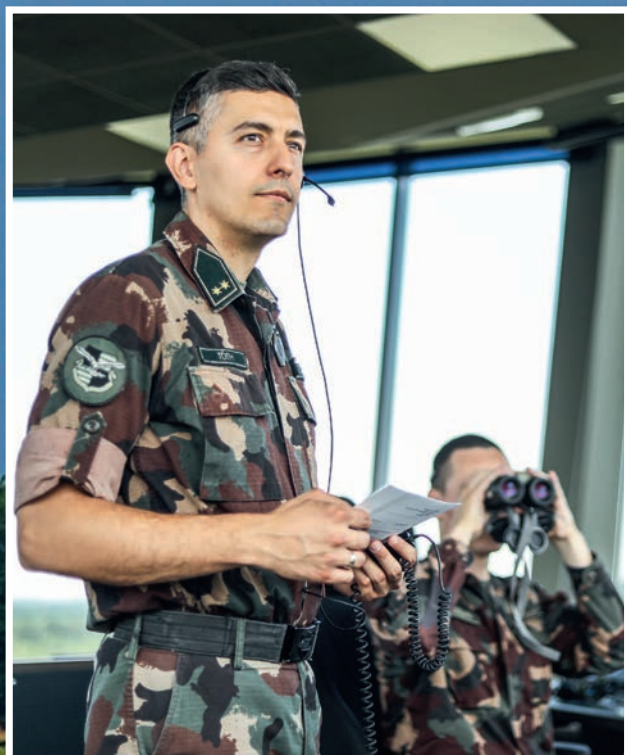
– A csapatmunka fogaskerekek rendszere: a logisztika nélkül nem tudunk megmozdulni, az MH Kato- nai Közlekedési Központ nélkül nem tudunk kitelepülni, a műszaki szak- emberek nélkül nem alkalmasak a rep- ülőgépek a repülésre, a pilóta nélkül

nem tudjuk a repülőgép fey- verzetét célba juttatni, a pénzügyes nélkül nem tudunk vásárolni. A fogaskerekrendszer olajozott működéséhez minden érintettnek hozzá kell tennie a saját részét, s ha mindenki csak azt végzi el, ami a feladata, akkor sikeresek leszünk – összegzett Ugrik Csaba dan- dártábornok. A gyakorlatot értékelve elmondta: a Légi Főlény két hete alatt olyan komplex feladatot hajtottak végre, amelyre már régen nem volt le- hetőségük. Rendkívül sikeresnek tart- ja az elvégzett munkát, s ezért mind a Svédországba kiutazott, mind pedig a hazai állományt köszönet illeti.

Szállítórepülőgépes gyakorlat Pápán

TEHERBŐL A MAXIMUM

A RÉSZTVEVŐK SZÁMÁT, A KITŰZÖTT FELADATOK MENNYISÉGÉT ÉS ÖSSZETETTSÉGÉT FIGYELEMBE VÉVE IS RANGOS NEMZETKÖZI LÉGI HADGYAKORLAT ZAJLOTT LE PÁPÁN – TELJES SIKERREL. JÚNIUS 10. ÉS 22. KÖZÖTT A REPÜLŐTERET ÉS HAZÁNK LÉGTERÉNEK JELENTŐS RÉSZÉT „ELFOGLALTÁK” A LÉGCSAVAROS SZÁLLÍTÓGÉPEK: AZ APRÓ AN-26-OSTÓL A GIGÁSZI A400M GRIZZLY-IG.

Az European Transport Airlift Programme – Training 18 (röviden ETAP-T 18) többnemzeti szállítórepülőgépes gyakorlat igazi és nagyszabású, összeurópai kiképzési eseményként adott munkát az MH Pápa Bázisrepülőtérnek és az oda érkező szövetséges gépeknek, hajózóknak, műszakiaknak. Persze ennél sokkal többen dolgoztak a harcászati szintű hadgyakorlat sikeréért: a szállítóhelikopterek például az MH 86. Szolnok Helikopterbázis Rubik szállítóhelikopter-zászlóaljától érkeztek, de volt dolga a HungaroControl-nak is, hiszen a két hét alatt a „normál” polgári és katonai légiforgalomnak vagy éppen a légi mentést végző forgószárnyasoknak is üzemelniük kellett.

az EATC-tagállamok katonai szállítógép-állománya művelettervezői és harcászati műveleti végrehajtói fel-

légierő C-130E-je volt. A középkeletiek csapatát a belga légi komponens és a holland királyi légierő egy-egy C-130H-ja jelentette, míg a legifjabbak, legerősebbek, „legokosab-

Az ETAP-T 18 szervezésében a fő szerepet az Európai Védelmi Ügynökség (EDA), az Európai Légi Szállítási Parancsnokság (EATC) és az Európai Harcászati Légi Szállítási Központ (ETAC) játszotta. A pápai kéthetes „összejövetel” célja

adatainak alapos, minél összetettebb gyakoroltatása, a kijelölt magyar aljátszó erők segítségével. Ehhez nyolc nemzet kilenc katonai repülőgépet küldött hazánkba. Nem meglepő módon túlsúlyban voltak a taktikai légi szállítás ígáslovai, a Lockheed Martin C-130 Hercules-ek, amelyekből három generáció is randevúzott a pápai betonon. A korelnök a lengyel

bak” a jelenleg is gyártósoron lévő C-130J és a hosszabb törzsű J-30 Super Hercules-ek voltak: a brit királyi légierő, a norvég királyi légierő és az olasz légierő hajózóit is ezzel repültek. A „legnagyobb vas” címet a francia A400M Grizzly vitte el, amely méretében vetekszik a magyar felségjelzéses C-17A Globemaster III-asokkal. A német légierő pedig az afganisztáni misszióban járt, a magyar katonáknak oly’ ismerős, két hajtóműves C-160D Transall-okkal jött gyakorolni.

A kéthetes időszakot – szokás szerint – fokozatosan nehezedő, egyre összetettebb feladatokat végrehajtva repültek végig a hajózók és persze folyamatosan dolgoztak a nélkülözhetetlen háttérmunkások, azaz a gépeket ápoló, ellenőrző és ha kell, javító műszakiak, a feladatok megtervezéséért felelős hadművelleti szakemberek, a légiirányítók, a logisztikusok, a szerencsére „éles” bevetés nélkül maradt tűzoltók. Az alájátszó erők között kell megemlíteni a „szomszédos” győri MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezredet (2K12 Kub és Mistral légvédelmi rakétarendszerek), az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Légibázist (JAS-39EBS HU Gripen vadászbombázó és An-26 szállítórepülőgép), amelyek nélkül egyrészt a gyakorlat sem valósult volna meg, másrészt „virtuális fenyegetés” sem vár a külföldi gépek és hajózóikra.

A kis és nagy magasságban, nappal és éjszaka végrehajtott repülésekre, fel- és leszállásokra, ejtőernyős személy- és teherdobásokra, a kötelékrepülésekre a hazai légtér jelentős részét igénybe kellett venni. Mint Pápán elmondták, ebben szerencsére tökéletesen együttműködő partnerek voltak a HungaroControl légiirányítói, illetve a környező lég-

terek „tulajdonosai” is, így a két hét alatt gyakorlatilag fennakadás nélkül sikerült biztosítani a végrehajtáshoz szükséges eget. Az égbolt mellett azonban a föld is fontos szerepet kapott, néha egészen érdekes módon. Korántsem megszokott látvány például, amikor a Hercules-ek a szolnoki helikopterbázis kényszerleszállásra kijelölt, két kilométer hosszú, 50 méter széles füves pályáját használják a leszálláshoz. Ezt is gyakorolni kell, hiszen hadművelleti területen nem minden esetben adatik meg a beton pálya luxusa. A gépek bírják, hiszen éppen erre tervezték azokat, a pilóták pedig a megszokottabbnál finomabb, óvatosabb mozdulatokkal „teszik oda” a soktonnás négyhajtóműveseket a füves pályára. De volt, ami durván ért földet: a teendőik között tehererős dobások is szerepeltek. Az ejtőernyők alatt most kivételesen nem a „különlegek” katonái, hanem műanyag víztartályok és összefogott traktorgumik lengtek az égen.

Szentkirályszabadja repülőtere adott otthont az éjszakai repülési feladatoknak: a megfelelően kikép-

zett és felszerelt hajózók éjjellátó szemüvegek segítségével, sötétben közelítették meg a pályát, majd szálltak le és persze repültek később tovább.

Bódai Miklós őrnagy, a hadművelleti központ megbízott parancsnoka jelezte: a „gondtalan” lebonyolítás feltétele a két évre visszatekintő előkészítés, szervezés volt. Mivel a Magyar Honvédség a kezdetektől jelen volt az ETAP-T 18 tervezési, szervezési folyamataiban, így a kiképzési célokat is velünk közösen határozták meg. Pápai szempontból az egyik legfontosabb célkitűzés az volt, hogy az infrastruktúrát, így a kibővített állóhelyeket és a technikai eszközöket ténylegesen használni is lehessen.

A kétéves felkészülés és persze a kéthetes, meg-

feszített munka meghozta eredményét. Ezt nem csupán a 360 fel- és leszállás (melynek felét látás utáni repüléssel, másik felét műszeres megközelítési eljárásokkal teljesítették) és a közel ezer repült óra jelzi, hanem a gyakorlaton részt vett vendégek véleménye is. Persze az eredményhez kellett az ő munkájuk is: a belga légi komponens alezrede-se (a C-130H Hercules-ekkel repülő belga 20. repülőszázad volt parancsnoka), az EATC szakembereként jelen lévő Gerd Finck a kiképzési feladatok végrehajtását felügyelte. Mint elmondta a legnagyobb kihívást a különböző nemzetek eljárásainak szinkronba hozása jelentette.

– A közös repülés kezdetén nincsenek közös sztenderdek. A nemzeti eljárások alapján

dolgozunk ugyan, de ezek nem mindegyike azonos. Ezért mindig elmondjuk a pilótáknak: amikor más nemzetek tagjaival repültök, arra kérünk benneteket, mindig ugyanazt a nyelvet beszéljétek. Itt nem az angol nyelvről van szó, hanem arról: a repülőgépet egységes módon kell üzemeltetni, hogy ne legyenek félreértések – hangsúlyozta a belga szakember.

Az Európai Harcászati Légi Szállítási Központ parancsnoka, José Luis Romero ezredes kiemelte: magyar részről jelentős támogatást kapott a gyakorlat.

– Gondoljunk bele, hogy nyolc nemzet kilenc repülőgépe repül egyszerre, ezeknek nagy mozgástérre van szükségük a balesetek elkerülé-

se érdekében. Ezt is sikerült megoldani, s mindent megfelelően készítették elő. Összességében azt tudom mondani, hogy a támogatás, amit a magyarok nyújtottak, nagyszerű volt – emelte ki az ezredes.

– Rendkívül jól vizsgázott mind az állományunk, mind az eszközparkunk – ezt már Vicai Zoltán alezredes, a bázisrepülőtér parancsnokhelyettese szögezte le. Hozzátette, a repülőtér szempontjából rendkívül hasznos volt a gyakorlat, hiszen rengeteg új tapasztalatot szereztek a repülések kiszolgálása terén. A külföldi résztvevőktől is csak pozitív visszajelzést kaptak, s ennek alapján – bár a hivatalos értékelésre később kerül sor – a gyakorlat rendkívül sikeres volt.

SEREGSZEMLE

A világ
legjobbait
várja
Szolnok

PONT A KÖZEPÉBE!

A SPORTÁG LEGJOBBJAI KÖZÖTT SZÁMON TARTOTT MAGYAR KATONAI EJTŐERNYŐS VÁLOGATOTT VILÁGVERSENYEKEN ELÉRT SIKEREINEK ELISMERÉSEKÉNT HAZÁNKNAK ÍTÉLTE AZ IDEI KATONAI EJTŐERNYŐS VILÁGBAJNOKSÁG RENDEZÉSÉNEK JOGÁT A NEMZETKÖZI KATONAI SPORTTANÁCS. AZ ESEMÉNY HÁZIGAZDÁJA AUGUSZTUS 9-20. KÖZÖTT AZ MH 86. SZOLNOK HELIKOPTERBÁZIS LESZ.

Először alkalommal küzdhetnek hazánkban a helyezésekért a világ legjobb katonai ejtőernyősei. A világbajnokság helyszínére, a szandaszőlősi sportrepülőtérra a belépés ingyenes lesz. A sportolók célba ugrás, formaugrás és stílusugrás versenyszámokban mérik össze tudásukat.

– Negyvenkét válogatott jelezte a részvételi szándékát, jönnek versenyzők például Peruból, Chiléből, Bolíviából, Ecuadorból, Venezuelából, Indonéziából, Katarból és valószínűleg Észak-Koreából is. Egyes országokból viszont csak versenybírók érkeznek – velük is számolva, közel ötven nemzet képviselőit várjuk Szolnokra. Kísérővel együtt több mint hétszáz vendég szoros napirendjét kell megszerveznünk, gondoskodva az elhelyezésükről – sorolta dr. Bali Tamás ezredes, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis parancsnokhelyettese, a világbajnokságot szervező bizottság elnökhelyettese.

A város szállodáinak befogadóképességét azonban jóval meghaladja a vendégek száma. A Magyar Honvédség két helyszínén, az MH Békétámogató Kiképző Központ és az MH Ludovika Zászlóalj helikopterbázison lévő épületeiben tud szállást biztosítani, Szolnok szállodai szobáit is szinte kizárólag a világbajnokságra érkezőknek tartják fenn, a versenyzők többségét iskolai kollégiumokban helyezik el.

– Jelezték érkezésüket olyan, az ejtőernyőzésért rajongó vendégek is, akiknek az elvárásait nagyon nehezen tudnánk teljesíteni. Katar, Szaúd-Arábia, Kuvait és az Egyesült Arab Emírségek hercegei ugyanis nem szoktak szobákat bérelni, általában lefoglalnak maguknak egy szállodai szárnyat vagy egy emeletet. Egyelőre

azonban nem nagyon értik, hogy a többi vendég miatt nem tudunk megfelelni az igényeiknek. A levelezések során kompromisszumos megoldásként azt is felvettük, hogy megvesznek egy-egy hotel, aztán a verseny után azt csinalhatunk az ingatlannal, amit akarunk – említett egy érdekességet az ezredes.

A sporttörténelmi jelentőségű rendezvény helyszínét hivatalosan tavaly, a németországi világbajnokságon jelentette be a Nemzetközi Katonai Sporttanács (Conseil International du Sport Militaire – CISM) főtitkára, és adta át a CISM zászlaját dr. Bali Tamás ezredesnek.

– Ezt a zászlót páncélszekrényben őrzik, a szállításához pedig egy bőröndöt használnak, amely óvja az időjárás viszontagságaitól. A páncélszekrényből kizárólag az ejtőernyős szakág vezetője, az osztrák Gernot Rittenschober ezredes veheti ki, de azonnal a csuklójára kell bilincselnie a bőröndöt. A zászló augusztus 10-én persze lobogni fog, de a nyitőünnepség végén le kell vonnunk. Legközelebb pedig csak tíz nap múlva láthatom, amikor átadom majd a jövő évi kínai világbajnokság főszervezőjének – jegyezte meg a parancsnokhelyettes.

A Nemzetközi Katonai Sporttanács által szervezett világbajnokságok összes költsége a rendezőket terheli – jelen esetben Magyarországot. A sportolóknak és kísérőiknek csak az utazás kiadásait kell állniuk. A ver-

seny lebonyolítását – szakterületeiknek megfelelően – a Magyar Honvédség szinte valamennyi alakulata, katonai szervezete segíti. A szervezőbizottság elnöke Szabó László dandártábornok, az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság megbízott parancsnokhelyettese, titkára dr. Eleki Zoltán ezredes, az MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság honvédelmi felkészítő és katonai testnevelési osztályának vezetője. A magyar katonai ejtőernyős válogatott felkészítését Szűcs Pál ezredes, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság légierő haderőnemi osztályának vezetője koordinálja, a szakfeladatok végrehajtásáért Nagy Lajos alezredes, ejtőernyős főtiszt a felelős, a logisztikusok munkáját pedig Chmelik Ernő alezredes irányítja.

A válogatott edzője Lázár Tibor őrnagy, a helikopterbázis ejtőernyős főtisztje, csapatkapitánya Bánszki Tamás százados, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis ejtőernyős kiszolgáló csoportjának a parancsnoka. A tartalékugró ugyancsak kecskeméti: Gógös Péter főtörzsőrmester. Rajtuk kívül a keret valamennyi tagja a szolnoki helikopterbázison szolgál: Hirschler Gábor, Varga Tamás zászlósok, Gál Szabolcs törzsőrmester, Asztalos István önkéntes műveleti tartalékos zászlós. A juniorok mezőnyében Horváth Ferenc őrvezető küzd az éremért. A válogatottunk tagjai célba ugrás versenyszámban indulnak, felkészítésüket a Szolnoki Honvéd Ejtőernyős Sportegyesület is jelentős mértékben támogatja. A bajnokság lebonyolításához Szlovénia két PC-6-os repülőgépet ajánlott fel, a versenyközpont személyzete pedig Németországból érkezik.

A világbajnokság helyszínének kiválasztásában egyértelműen meghatározó volt az a sikersorozat, amelynek eredményeként a magyar válogatott tagjait a világ legjobbjai közt tartják számon. Hosszú évek óta dobogós helyezéseket érnek el minden versenyen, 2016-ban pedig Moszkvából a magyar ejtőernyőzés történetének első világbajnoki aranyérmét is hazahozták. Az elmúlt évet is elismerésre méltó eredménnyel zárták. A montenegrói Európa-bajnokságon az előkelő 4. helyen, az ejtőernyős célba ugró világbajnokság (Parachute World Cup Series – PARAWCS) versenysorozatán az 5. helyen végeztek, a németországi Warendorfban megrendezett katonai ejtőernyős világbajnokságról pedig bronzéremmel tértek haza.

Csobánkán gyakoroltak a kutató-mentők

MENTÉS A MAGASBÓL

Nem véletlenül dolgoztak a speciális beosztásban szolgáló szolnoki egyenruhások Csobánka felett, az Oszoly-sziklánál: azt gyakorolták nyugodt körülmények között, amit adott esetben a legzordabb időjárási viszonyokkal dacolva, „éles” helyzetben is tökéletesen tudniuk kell majd.

Az MH 86. Szolnok Helikopterbázis Rubik szállítóhelikopter-zászlóaljának kutató-mentő ejtőernyős szakbeosztottjait Gazsó

Krisztián törzsőrmester vezette az egynapos kiképzésen. Mint mondta, a csoport azon tagjai vettek részt a foglalkozáson, akik éppen nem láttak el készenléti szolgálatot. Hozzátette: csatlakozott hozzájuk a MH 2. vitéz Bertalan Árpád

Különleges Rendeltetésű Dandár egyik alpinttechnikai kiképzője is, hogy megossza tapasztalatait a csobánkai rendezvény résztvevőivel.

AMI MÁSOKNAK GYAKRAN LÁTOGATOTT, GYÖNYÖRŰ KIRÁNDULÓHELY, AZ A SZOLNOKI HELIKOPTERBÁZIS KUTATÓ-MENTŐ EJTŐERNYŐS CSOPORTJÁNAK IGAZI KIHÍVÁSOKAT TARTALMAZÓ, KŐKEMÉNY KIKÉPZÉSI HELYSZÍN. SZIKLAKEMÉNY, EGÉSZEN PONTOSAN...

A helyszín, a valóban festői Oszoly-szikla, Magyarország egyik legismertebb sziklamászó terepe, tökéletesen alkalmas hegyimentési gyakorlatok végrehajtására is. Az ejtőernyősök mindegyike rendelkezik ipari alpinista végzettséggel, s ezt 2018-ban, a jogszabályi változásokat követve egy OKJ-s ipari alpinista tanfolyam sikeres elvégzésével egészítették ki. Gászó Krisztián törzserőrmester ezzel kapcsolatban megjegyezte: mindez tökéletesen elegendő ahhoz, hogy épített környezetben, így objektumokban vagy városokban mentési feladatokat hajtsanak végre. A terepen végzett munka azonban eltérhet ettől. A csobánkai kiképzésen tehát azt gyakorolták a katonák, hogy az ipari alpinista fogásokat hogyan kell hegyvidéki körülmények között is jól és biztonságosan alkalmazni, s miképp lehet a már megtanult eljárásokat a terepen folytatott munka során kamatoztatni.

A foglalkozás első lépéseként áttekintették, hogy a sziklán milyen fix pontokat alakíthatnak ki a feladat sikeres teljesítéséhez. Ezt követ-

te a közel függőleges falról történő mentés, majd kötélpályás mentési gyakorlatot is végrehajtottak. A foglalkozás során a katonák bővítették mentési ismereteiket, készségeiket is. A hegyvidéki, sziklás terepen gyakorolhatták az alpintechnikai eszközök használatát, a kötélpályák biztosítását, a mentőrendszerek és a teherelosztó standok kiépítését, illetve a hordágyra rögzített sérültek magából történő biztonságba helyezését.

Fehér István Zsolt zászlós, kutató-mentő csoportparancsnok elmondta: a Szolnokon települt csapat az országban bekövetkező repülőgép-

szerecséltenségek esetén felderítést, kárhelyszín-mentést, sebesültmentést és kiemelést végez. A zászlós rámutatott: képességeiket igyekeznek folyamatosan szinten tartani, amihez elengedhetetlenek a csobánkaihoz hasonló gyakorlatok. Korábban fél-évente, évente volt alkalmuk egy-egy nagyobb szabású kiképzést végrehajtani, ezt ma már próbálják 2-3 havonta, saját szervezésben megoldani.

Csobánkán szerencsére csak szimulált sérültet kellett mozgatni. A kötéltechnika és a kialakított mentési pontok segítségével olyan helyre juttatták a bajba került személyt, ahol már megfelelő egészségügyi

ellátásban lehet részesíteni vagy a kutató-mentő helikopter a fedélzetére veheti a sérültet. Az állandó gyakorlatok életbevágóan fontos az állomány számára. Miként Fehér zászlós fogalmazott: annyira bonyolultak, komplexek a feladatok, hogy a folyamatos szinten tartás nélkül hamar megkopna a tudásuk. Számos eljárás és eszköz létezik, amelyek mellé nagyon sok biztonsági rendszabály társul. Ezeket nem lehet áthágni, s nem csak azért, mert az a mentés sikerét veszélyeztetné. A feladatot végrehajtó katonák testi épségének megóvása is az előírások betartását kívánja meg.

Új helikopterek érkeznek

AZ EURÓPAI MEGOLDÁS

2018. JÚNIUS 29-ÉN A HONVÉDELMI MINISZTERIUM BEJELENTETTE: DÖNTÉS SZÜLETETT A MAGYAR HONVÉDSÉG HELIKOPTERKÉPESSÉGÉNEK MODERNIZÁLÁSA ÜGYÉBEN. ENNEK MEGFELELŐEN HÚSZ AIRBUS HELICOPTERS H145M KÖNNYŰ, TÖBBFELADATÚ FORGÓSZÁRNYAS VÁSÁRLÁSÁRÓL ÍRTAK ALÁ SZÁNDÉKNYILATKOZATOT 100 MILLIÁRD FORINT ÉRTÉKBEN.

Mint a közleményben olvasható, a helikopterképesség megújítása során sor került ugyan a hadrendben lévő eszközök nagyjavítására, a Mi-8-asok és a Mi-17-esek azonban hamarosan elérik üzemidejük és rendszerben tarthatóságuk végső határidejét. Ennek megfelelően a helikopter képesség modernizálása kapcsán döntött a tárca az új forgószárnyasok

beszerzéséről, s kötött szerződést a több európai állam által működtetett Airbus céggel.

A megújuló képességgel nem csupán az eszközök darabszáma növekszik, hanem egy újabb lépést tettünk az irányba, hogy a Magyar Honvédség hadrendjébe a kor színvonalán álló, modern haditechnikai eszközök kerüljenek – áll a tárca közleményében.

FEJLŐDÉSTÖRTÉNET

A bejelentésben szereplő H145M közvetlen alapja, a polgári EC145-ös, az Eurocopter és a Kawasaki Heavy Industries közös munkájának eredménye. Ez utóbbi típus pedig a Messerschmitt-Bölkow-Blohm és a Kawasaki által gyártott, kéthajtóműves BK 117-esen alapult, amelynek kialakítása és mérete

asztán meghatározta a H145M tervezését is.

A sikeres (közel 450 értékesített példány) BK 117-es volt például a hazánkban is műsorra tűzött Medicopter 117 című német filmsorozat „főszereplője”. A típuscsalád tagjait számos ország rendőrsége és hadserege használta, főként megfigyelő és könnyű szállító szerepkörökben. A jól bevált BK 117 C1 kö-

zepső és hátsó szekciójának, továbbá a hazánkban mentőhelikopterként alkalmazott, „egy számmal kisebb” EC135-ös orr-részének, illetve modern avionikai rendszereinek összeházasításával született meg végül az EC145-ös. Persze nemcsak összehegesztettek, de alaposan fejlesztettek is a mérnökök: az új gép utastere sokkal nagyobb (hat köbméter), s a gép rezgését is sikerült alaposan

csökkenteni. A szintén az EC135-östől örökölt kompozit műanyag forgószárnyakat hajtó, két Turbomeca Arriel 1E2 vagy 2E hajtóművek vezérlése is teljesen digitális alapú. Az EC145-ös alapállapotban két pilóta és kilenc utas szállítására képes, de természetesen a megrendelő igényeinek megfelelően ez módosítható. Az 1999. június 12-én Donauwörthben először felszállt prototípus még

a BK 117 C2 típusjelzést viselte, de az első jelentős üzlet megkötésekor a gépet már EC145-ösnek hívták: a francia polgári védelemben használt Aérospatiale Alouette III-asokat váltották le ilyen forgószárnyasokkal, szám szerint harmincegygel.

A típus hamar népszerű lett, számos példányt rendőrségi és mentő-helikopterként, illetve kormányzati szállítógépként használnak; többféle kialakítás közül lehet választani, és a férőhelyek száma is variálható az igényeknek megfelelően. A katonai megrendelések sem maradtak el: már az EC145 alaptípusát is több állam megvásárolta hadserege, haditengerészete vagy nemzeti gárdája részére.

TÖRTÉNELMI GYŐZELEM

A piaci sikerre és az üzemeltetőktől érkezett visszajelzésekre alapozva fejlesztették ki a EC145 T2 változatot, amely a 2011-es Heli-Expón mutatkozott be először. A legfontosabb változást a megnövelt teljesítményű, 1039 lóerős, az egy hajtóműves repülésnél nagyobb biztonságot jelentő Arriel 2E hajtóművek, az áttervezett főrotor-agy, illetve az immár kompozit farokrészen a hagyományos helyére lépő Fenetstron-rendszerű „csöves” faroklégcsvár jelentik. Emellett modernizálták a pilótafülke avionikai rendszereit, s új robotpilóta is segíti a hajózók munkáját.

A ma már H145 néven ismert gép kapott egy kifejezetten katonai feladatokra optimalizált „testvért”,

H145M néven. Ezeken a példányokon a pilótafülkét és a gép fontos alkotóelemeinek egy részét repeszek és lövedékek elleni páncélzattal védik. A biztonságot növeli a találat esetén „öngyógyító” üzemanyag-tartály, valamint az elektronikai önvédelmi rendszerek sokasága. A felderítő és könnyű támadó feladatok elvégzésére elektrooptikai kamerarendszer, illetve oldalanként egy-egy felfüggesztőpont került a gépre.

A H145M vásárlói között említhető Németország, amely a Bundeswehr számára tizenöt, a különleges műveleti erőket támogató gépet rendelt; az utolsó darabot 2017 júniusában vették át. A szomszédos Szerbia kilenc példányt szerzett be, s külön érdekesség, hogy ők az első megrendelők a géphez kínált HForce-rendszernek, amelyet négy forgószárnyasuk kap majd meg. A helikoptert Thaiföld is hadrendbe állította, miután a délkelet-ázsiai ország a haditengerészete számára öt H145M-et vásárolt 2014 októberében.

A legkomolyabb eredményt azonban a tengerentúlon érte el az Airbus Helicopters, 2006. június 30-án ugyanis az amerikai hadsereg – nagy meglepetésre – az általuk kínált gépet választotta a könnyű szállítóhelikopterek vásárlására kiírt LHX-program végén. Ezzel európai gyártóként a valaha volt legnagyobb sikert aratták az amerikai helikopter-beszerzések történetében. Sőt, mi több: az LHX azon ritka védelmi programok közé tartozott, amelyek

nem lépték túl sem a tervezett költségvetést, sem a leszállítási határidőket! A Missouri állambeli Columbus városában LUH-72A Lakota néven készülő forgószárnyasokból a hadsereg és a nemzeti gárdák 2017 októberében vették át a 400. példányt. A szállító, oktató, kutató-mentő, futár és megfigyelő feladatokban alkalmazott gépek

közel félmillió repült órát teljesítettek már csillagos-sávós felségjelzéssel.

A H145M maximális felszállótömege 3700 kilogramm, melyből 1700 kilogramm a hasznos terhelés – ebbe természetesen az üzemanyag is beleértendő. Szállítógépként a két pilóta mellett kilenc felszerelt katonát képes befogadni. A gép maximális sebessége 264 km/h, s gazdaságos sebességgel három és fél órát tölthet a levegőben. Teljes üzemanyag-töltéssel 639 kilométert tehet meg.

TALPIG FEGYVERBEN

Az Airbus sajtóközleménye szerint a magyar gépekre a Tiger/Tigre harci helikopterekkel szerzett tapasztalatok alapján kifejlesztett HForce

aztán az FN Herstal HMP400, 12,7 milliméter űrméretű nehézgéppuska és a Nexter NC621, 20 milliméteres gépágyú-konténereket, illetve a Thales FZ231, 70 milliméteres nem irányított rakétarendszert tesztelték, teljes sikerrel. A pilóták emellett vizsgálták a Thales Scorpion sisakkijelzőket, illetve a gépre helyezett Wescam MX15, nappal és éjjel egyaránt al-

seket és kábelezést, illetve hány készletet vásárolunk majd a gépek mellé. A gyártó weblapján elérhető információk szerint a HForce rendszer négy változatát igényel-

fegyverrendszer kerül majd. Ennek segítségével alkalmasak lesznek könnyű támogató feladatok végrehajtására is. A HForce tesztelése során éppen a hajmáskéri lőtérén hajtották végre az első éleslövészeteket 2017 októberében a cég szakemberei. Ekkor a nem irányított repesz-romboló rakéták és a konténerben elhelyezett gépágyúk működését vizsgálták lőtéri körülmények között. A fegyverrendszer prototípusával felszerelt H145M első ízben 2017. augusztus végén emelkedett a levegőbe Donauwörth-ben, majd a gép és a földi támogatócsapat Pápara települt át. Ott

kalmazható felderítő és célkövető kamerarendszer.

2018 januárjában a D-HADX lajstromjelű teszthelikopter Svédországba költözött: Älvdalen lőtérén került sor a Thales FZ275 LGR rakéták lézeres önirányító készlettel felszerelt, precíziós támadásra alkalmas változatának éleslövészeitre. A fegyverek 4500 méterről is eredményesen küzdöttek le a kitűzött célokat, dacára az évszakra jellemző időjárás és légköri kihívásoknak.

A jelenlegi tervek szerint a HForce rendszer tesztelése 2018 végén zárul, míg a lézeres vezérlésű FZ275 LGR rakéták integrálása 2019 végére fejeződik be.

A 2018. június 29-i Airbus sajtóközlemény szerint Magyarország is megvásárolja a HForce rendszert, így várhatóan Szolnokon is repülnek majd felfegyverzett H145M-ek. Kérdés természetesen, hogy a 20 gépből hány kapja meg majd a gyártósoron a HForce-hoz szükséges megerősíté-

ketik a megrendelők: a már említett gyári előkészítéstől egészen a pilóta sisakkijelzőjével és az MX15 kamerarendszerrel, illetve a lézervezérlésű rakétákkal felszerelt támadógépig terjed a skála.

Szintén fontos megjegyezni, hogy a moduláris, nyílt architektúrájú rendszert kifejezetten úgy fejlesztették ki, hogy könnyen lehessen integrálni a vásárlók kívánságának megfelelő fegyvereket, legyen szó földi vagy légi célpontok elleni eszközökről. Ennek megfelelően a már említett géppuska és gépágyúkonténerek, illetve a kétféle, 70 milliméteres irányított és nem irányított rakéták mellett akár újabbak, például irányított páncéltörő vagy éppen kis hatótávolságú, helikopterek és kisgépek ellen bevethető, infravörös légiharc-rakéták illesztése és hadrendbe állítása is elképzelhető.

Első világháborús magyar katona földi maradványaira bukkantak

A NOWINY CÍMŰ LAP 2018. ÁPRILIS 18-I SZÁMÁNAK TUDÓSÍTÁSA SZERINT AZ ELŐZŐ NAPON EGY - AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ALATT HŐSI HALÁLT HALT - MAGYAR KATONA FÖLDI MARADVÁNYAI KERÜLTEK ELŐ A LENGYELORSZÁGI PRZEMYŚLBEN.

1891M honvéd
övcsat.

Az erőd egyes részei ma is megtekinthetők.

PRZEMYŚL

Egy igazolványjegy-tok maradványa (a kép jobb oldalán, piros nyíllal jelölve).

A romokat a természet visszahódította.

A Nagy Háború galíciai harcainban Przemyśl ikonikus helyet foglalt el. A dualizmus éveiben kiépített erődrendszert a cári orosz hadsereg 1915. március 22-én foglalta el a Monarchia védőinek kapitulációja után, amit a megmaradt hadianyag felrobbantása és a stratégiaileg legjelentősebb erődelemek megromlása kísérte. (Ekkor esett hadifogságba Gyóni Géza költő és Szódy Szilárd festő-, szobrász-, illetve éremművész is.) Az erődvárost később az Osztrák–Magyar Monarchia 1915 júniusában, rövid ostrom után vette vissza, német szövetségese segítségével.

A külső erődgyűrű északi részében levő, (XI. számú) Duńkowiczki erőd előterében található, ma mezőgazdasági művelés alatt álló terület részletes feltárása során számos lelet került elő: több ruhagomb, egy övcsat, egy azonosságijegy tokja, zsebkés-, puska/karabély- és textilmaradványok, valamint Mannlicher töltények és egy Mannlicher töltőléc. A ruhagombok, az övcsat és az igazolványjegy tokja segítségével lehetőség volt megállapítani, hogy egy magyar katona maradványaira letek. Az egyelőre név szerint nem azonosítható honvéd Przemyśl 1914–1915. évi orosz ostroma során halt hősi halált.

Általánosságban elmondható, hogy egy elesett katona földi maradványai azonosításának legfontosabb tárgyi emléke az igazolványjegy és az azt tartalmazó jegytok. A Magyar Királyi Honvédség első világháború idején használt igazolványjegy-tokjait az 1911. évi „Öltözeti és felszerelési szabályzat...” írja le: „Az igazolványjegy tok, csukló által összekötött sárgaréz bádogból készült két részből áll, melyek befelé hajtott szélekkel bírnak. A csuklószeleg mindkét vége, az igazolványjegy megerősítése céljából befelé van hajtva. A csuklóval átellenes oldalon egy fülecs, illetve karika van, mely utóbbiba egy kétrétben fektetett 12 cm hosszú, feketére festett gyapjúzsinórt alkalmazunk. A tokot az igazolványjeggyel a nadrágban e célra alkalmazott zsebecskében helyezzük el és a zsinórt az e zsebecske fölött levő gomblyukhoz erősítjük.”

A hősi halott újratemetésével és a további hitelesítő terepi kutatások lehetőségével kapcsolatban a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum hivatalosan is felvette a kapcsolatot a világháborús hadisírok kutatásért felelős lengyel partnerszervezettel. A magyar katona földi maradványainak előkerülése több szempontból is jelentőséggel bír. Egyfelől lehetőség van a Nagy Háború egy újabb hősi halottjának a kegyeleti szempontokat is szem előtt tartó újratemetésére, másrészt a 2018 tavaszán talált katonasír példája jól szemlélteti, hogy az emberi maradványok azonosításakor mekkora jelentősége van a régészetnek, illetve az igazságügyi régészet módszertanára épülő, tudományos igényű hadisírkutatásnak.

Az 1914-15-ben vívott harcok során elpusztult az erődítményrendszer.

HAGYATÉKA

A helytállás és a hősiesség jelképe

A DOBERDÓI FA

NEGYVENHATOS FIÚK DICSŐSÉGÉT

LÁTTA E NAGY FA:—
ST. MARTINÓ ELŐTT
"CYÓZTEK A HŐSI FIAK.

EGY VALÓDI
KÜLÖNLEGESSÉG
ÁLT NÉHÁNY HÉTIG
A HADTÖRTÉNETI
MÚZEUMBAN:
A CSÁSZÁRI ÉS
KIRÁLYI 46. SZEGEDI
GYALOGZRED ELSŐ
VILÁGHÁBORÚS
HARCAINAK ÉS
HŐSIESSÉGÉNEK
JELKÉPÉVÉ VÁLT
„DOBERDÓI FA”.

A Doberdó-fennsík meghatározó magaslata, a Monte San Michele közelében terül el egy pár száz lelket számláló település, San Martino del Carso. E térségben az első világháború idején, 1915. június 23. és 1916. augusztus 17. között összesen hat nagyobb összecsapásban feszült egymásnak az osztrák–magyar és az olasz haderő; ezek isonzói csaták néven vonultak be a történelembe. A védekező osztrák–magyar csapatok gerincét a magyarországi kiegészítésű gyalogezredek adták. A köves, kopár környezetben, embertelen körülmények között több mint egy éven keresztül vívott harcokban mindkét oldalon több tízezer katona vesztette életét. A háború ezt az amúgy is kietlen, gyér növényzetű terepet szinte teljesen letarolta, a táj sivárságát gyakorlatilag csak néhány jellegzetes formájú eperfa csonkja törte meg, amelyek mindkét fél számára fontos tájékozódási pontokká váltak.

– Az egyik ilyen San Martino del Carso régi temploma mellett nőtt, amelyet a tüzérségi tűz szinte teljesen elpusztított. Az eperfa elszáradt és szétlőtt csonkja jellegzetes terepponttá vált. A magyarok „Doberdói Fa”, míg az olaszok „Elhagyott Fa” néven jelölték térképeiken, és hamar a Doberdó-fennsíkon küzdő katonák harcainak és hősiességének jelképévé vált. A települést védő 46. szegedi gyalogezred tisztjei ezért 1916 júliu-

sában azt javasolták felettesüknek, a VII. hadtestet irányító József főhercegnek, hogy a fát vigyék el az alföldi városba. A parancsnok támogatta az elképzelést, s a kivágást követően a csapatok katonai tiszteletadással búcsúztatták el a jelképet, amelyet otthon szintén ünnepélyes keretek között fogadtak. Törzsén a következő felirat olvasható: „Negyvenhatos fiúk dicsőségét látta e nagy fa; – St. Martino előtt győztek a hősi fiak.” A fa az ezred szimbólumává vált, megjelent az alakulat sapkajelvényén, de még Abanovák Vilmos is ábrázolta azt a szegedi Hősök kapuját díszítő freskóján – tudtuk meg dr. Soós Péter őrnagytól, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatóhelyettesétől. Hozzátette: az olaszok az 1916. augusztus 17-én véget ért hatodik isonzói csatában végül elfoglalták az addig hiába ostromlott Görz (ma Gorizia – Olaszország) városát, illetve a Doberdó-fennsíkot, tehát a jelképpé magasztosult eperfát épp idejében küldték Magyarországra a katonák.

A „Doberdói Fa” napjainkban a szegedi Móra Ferenc Múzeum meg-

Dr. Soós Péter őrnagy

becsült gyűjteményi darabja, egyik legféltettebb kincse. Története meglehetősen jól dokumentált. Sokáig elveszettnek hitték, mert a második világháborút követő kommunista hatalomátvétel után a helyi muzeológusok elrejtették. Több mint négy évtizeddel később, a rendszerváltozást követő években találtak rá az intézmény padlásán.

– Amennyire lehetett restaurálták, és azóta számtalan helyen kiállították, néhány évvel ezelőtt például egy rövid időre visszatért San Martino del Carso településére is, egészen pontosan a Karszti Barlangász Egyesület által üzemeltetett Nagy Háborús Múzeumba. Az érdeklődők emellett szintén megtekinthették Rómában, a II. Viktor Emánuel királyról elne-

A köböl épült védelmi vonalakon túl, középen látható az, ami megmaradt San Martino del Carso régi templomából. Mellette balra pedig a „Doberdói Fa” magasodik. Azt küldték haza a 46. szegedi gyalogezred katonái.

vezett, egyebek mellett a katonai hősiességnek emléket állító monumentális épületben, ami ékesen bizonyítja, hogy ez a fa nemcsak a magyarok, hanem az olaszok számára is sokat jelent, mindkét nemzet a katonai helytállás egyfajta szimbólumaként tekint rá – jegyezte meg Soós Péter őrnagy.

A „Doberdói Fának” ugyanakkor van egy párja, amelyet szintén azzal a céllal küldtek haza, hogy örök mementóként szolgáljon a katonai áldozatvállalás emlékére.

– Ez az olaszok által csak a „Halál dombjának” nevezett Capuccio erdő mellett, a 197-es magaslaton állt, különleges formája miatt a „Görbe Fa” nevet kapta.

A közelében lévő lövészárokból a császári és királyi 61. temesvári gyalogezred katonái teljesítettek szolgálatot, ők vágta ki és küldték haza a csonka fatörzset. A Bányai Múzeum gyűjteményében lévő emléken egy réztáblán – német nyelven – a következő felirat áll: „Ezt a fát San Martinóban, a mi bátor katonáink vérével átítatott földből vágta ki. Az ezred nehéz és lángoló napjainak emlékére, amely a 17. hadosztály gyalogezredeivel együtt bátran és áldozattal védte a települést több mint egy éven át.” – részletezte az igazgató-helyettes.

Az ereklyeként tisztelt fák együttes bemutatásának gondolata tavaly ősszel fogalmazódott meg az olaszországi Karszti Barlangász Egyesület, illetve a szegedi Meritum Egyesület vezetői részéről. Az elképzelést tett követte, és idén Nagyváradon – a történelem során első alkalommal – a két fa egymás mellett állhatott. A vándorkiállítás második helyszínére, Budapestre, a Hadtörténelmi Múzeumba sajnálatos módon már csak a szegedi eperfa érkezett meg; temesvári párját egy adminisztrációs hiba, illetve a műtárgyak külföldre történő kölcsönadáshoz szükséges engedélyeztetési eljárás csúszása miatt nem szállíthatták ide. A harmadik állomáson, Goriziában, a város első világháborús múzeumában viszont ismét együtt lesz látható a két mementó.

– Az első világháború során nagyon sok sérülés érte a fákat, a szegediben például a mai napig jól kivehető egy olasz puska lövedéke, illetve egy repeszdarab. A „Doberdói Fa” állapotának a Móra Ferenc Múzeum padlásán töltött több évtized sem tett jót, teljesen kiszáradt, nagyon törékennyé vált, vaspántok tartják egyben. Ennek eredményeként, illetve alakjából, méreteiből adódóan (kiterjedt oldalsó ágaihoz közel négy méteres magasság társul) szállítása korántsem egyszerű. Ezért is volt nagy öröm számunkra, hogy itt, a Hadtörténelmi Múzeumban bemutathattuk ezt a féltve őrzött műtárgyat – hallhattuk Soós Péter őrnagytól.

A több mint 100 éves eperfa a Hadtörténelmi Múzeumban is központi helyet kapott.

Elhunyt Szentirmai István

2018. június 17-én, életének 88. évében elhunyt Szentirmai István nyugállományú ezredes, a Katonai Filmstúdió korábbi vezetője, filmrendező.

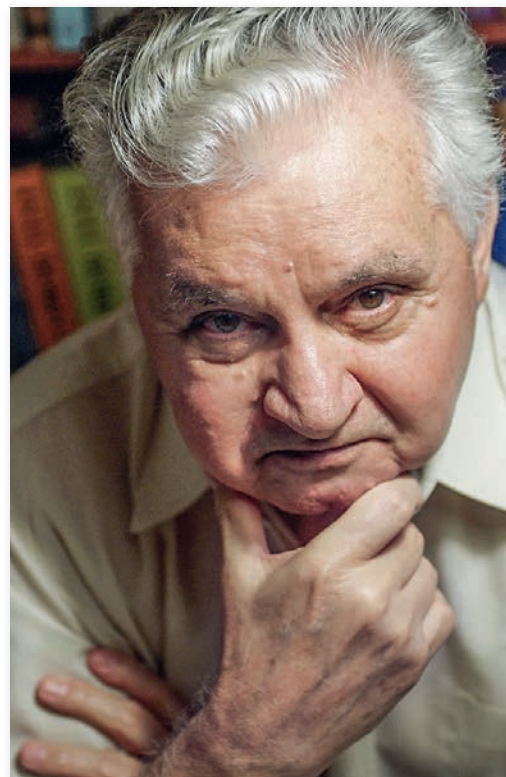
Hivatásos katonaként kezdte pályafutását, különböző beosztásokban, több helyőrségben is szolgált. Érdeklődése egyre inkább a kulturális terület felé orientálta, s rövidesen a Központi Tiszti Ház kulturális osztályának helyettes vezetője, majd az 5. hadsereg kulturális főtitkára lett. A katonai akadémia mellett az ELTE diplomáját is megszerezte történelem-népművelés szakon.

1966-ban a Néphadsereg Művészegyüttesének parancsnokhelyettese lett, egy évtizeddel később, 1976-ban pedig kinevezték a Mafilm Katonai Filmstúdió igazgatójává. Nagy érdeklődéssel és tenni akarással vetette bele magát a filmkészítésbe. Nem elégedett meg az alkotók munkájának vezetésével,

maga is alkotni vágyott. Pályája itt teljesedett ki, hiszen a Katonai Filmstúdió évi 50–60 filmet készített. Filmjeik nemcsak a mozivászonon, hanem a televízióban is megjelentek, valamint számos elismerést arattak hazai és külföldi fesztiválokon.

A Katonai Filmstúdió igazgatója 42 év kitüntetésekkel elismert katonai szolgálat, valamint a katonai filmgyártás területén eltöltött másfél évtized után, 1991-ben került nyugállományba.

Távozását követően kilenc esztendővel a Katonai Filmstúdió a Honvédelmi Minisztérium 2000-ben megalakult nonprofit társaságának szervezetébe került. Archívuma őrzi a filmes műhelyben készült alkotásokat, s rendre megemlékezik a nagy elődökről. A stúdió fennállásának 60. évfordulóján Szentirmai István

is átvehette a Zrínyi-emlékgyűrűt, amelyet csak a katonai sajtó legjobbjai érdemelhetnek ki.

Honvedelemhu

IN MEMORIAM

Az elhunytak névjegyzéke a 2018. május 22. és június 22. közötti időszakban beérkezett adatok alapján: Jozskin János ÖMT őrnagy (51), dr. Hideg János ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (85), Bauda Sándor ny. ezredes (73), Székely Ferenc ny. ezredes (87), Gubicza Gyula ny. ezredes (74), Révész Sándor ny. ezredes (75), Simon Csaba ny. ezredes (73), Nagy János ny. ezredes (86), Torma József ny. ezredes (88), Hegedűs Ferenc ny. alezredes (66), Kiss Ferenc ny. alezredes (71), Mikola István ny. alezredes (62), Vas István ny. alezredes (88), dr. Nagy István ny. alezredes (80), Landauer József ny. alezredes (89), Serbán György ny. alezredes (71), Hanuska Miklós ny. alezredes (68), Kevei Gyula ny. alezredes (74), Tusják Pál ny. őrnagy (88), Varga Tibor László ny. őrnagy (77), Antal Kálmán ny. őrnagy (91), Gindilla Kornél ny. őrnagy (62), Kovács Bertalan ny. őrnagy (93), Kovács Gyula ny. őrnagy (89), László Péter ny. őrnagy (58), Horváth János ny. százados (50), Pusztai Gyula ny. százados (70), Kiss György ny. százados (83), Marosi József ny. százados (88), Cseppentő Zsigmond ny. százados (64), Nagy Lajos ny. százados (65), Bartos Béla ny. százados (57), Ádám Levente ny. százados (78), Molnár Gyula

ny. százados (76), Egri Sándor ny. törzsszászlós (62), Fürjes Sándor ny. törzsszászlós (72), Nagy Sándor ny. törzsszászlós (89), Reznák Károly ny. törzsszászlós (80), Szép József ny. törzsszászlós (91), Kapronczai István ny. törzsszászlós (86), Szűcs Ferenc ny. törzsszászlós (73), Sipőcz János ny. törzsszászlós (84), Keresztesi Lajos ny. törzsszászlós (78), Karman Ferencné ny. zászlós (70), Nagy Lajos ny. zászlós (87), Csendes Miklós ny. zászlós (60), Plank Attila ny. zászlós (51), Sonn Lászlóné ny. zászlós (84), Dudás István ny. zászlós (97), Holdosi László ny. zászlós (64), Ötvös Imre ny. zászlós (77), Büki Ernő ny. főtörzsőrmester (72), Deme József ny. főtörzsőrmester (67), Angyal László ny. törzsőrmester (67), Zám Ferenc ny. közalkalmazott (79), dr. Galsi Károlyné ny. közalkalmazott (87), Erdélyi József ny. közalkalmazott (85), Farkas Károly ny. közalkalmazott (64), Gulyásné Juhász Mária ny. közalkalmazott (87), Juszko István ny. közalkalmazott (96), Molnár Vilmos Pál ny. közalkalmazott (76), Pál Józsefné ny. közalkalmazott (85), Bartók Józsefné ny. közalkalmazott (85), Nagy József ny. közalkalmazott (82), Nyilasi József ny. közalkalmazott (80), Sallai József ny. közalkalmazott (82), Szabadi Sándorné ny. közalkalmazott (79).

EMLÉKÜKET KEGYELETTTEL MEGŐRIZZÜK.

ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG

programsorozat

Állandó események

„Tölts fel egy katonafotót!” online fotópályázat

Részletek a https://170.honvedseg.hu/tolts_fel_egy_katonafotot című weboldalon.

Online fotópályázatot hirdetett a Honvédelmi Minisztérium a Magyar Honvédség megalakulásának 170. évfordulója alkalmából. A verseny pályaműveit három kategóriában várja a zsűri: „Sajtófotó” – hivatásos fotóriporterek részére; „Pillanat” – a honvédség életét megörökítő amatőr fotósok részére; „Kincsvadász” – a honvédség múltját megőrzők és megmentők részére.

Minden pályázó kizárólag a maga által készített, illetve a „Kincsvadász” kategóriában a saját tulajdonában lévő képpel pályázhat.

„170 éves a Magyar Honvédség” rajzpályázat

Részletek a <https://170.honvedseg.hu/rajzpalyazat> című weboldalon.

Általános iskolai felső tagozatos és középiskolás diákok számára kiírt amatőr képzőművészeti pályázat. Az alkotásoknak a hőst, a hősiességet kell bemutatniuk, aki és amely a 170 év alatt alakította, meghatározta a magyar honvédség jellegét, karakterét. A pályaművek egy része a 170 esztendő honvédő harcait örökíti meg, tetszőleges történelmi eseményt dolgoz fel a fiatalok szemszögéből.

Az eredményhirdetésen, a szakértő zsűri döntése alapján, három kategóriában jutalmazták a pályázókat, és a legjobb 30 alkotást kiállítják az ország helyőrségeiben.

A rajzpályázat eredményhirdetésére 2018. szeptember 25-én kerül sor a Stefánia Palotában.

„170 éves a Magyar Honvédség” vándorkiállítás

Magyarországi helyszínek:

2018. augusztus 31. – szeptember 16.: Miskolc, Miskolci Egyetem
2018. szeptember 17. – szeptember 30.: Dunaújváros, Dunaújvárosi Egyetem

2018. október 1. – október 12.: Győr, Megyeháza

2018. október 16. – október 29.: Székesfehérvár, Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar

2018. október 30. – november 11.: Sátoraljaújhely, Kazinczy Ferenc Múzeum

2018. november 12. – november 19.: Szentendre, MH Altiszti Akadémia

2018. november 20. – december 4.: Székesfehérvár, Kodolányi János Főiskola

2018. december 5. – december 19.: Eger, Eszterházy Károly Egyetem

Külföldi helyszínek:

2018. szeptember 7–9.: Brüsszel, Boulevard Léopold III.

2018. szeptember 26. – október 14. (megnyitó 28-án): Riga, Lett Hadtörténeli Múzeum

2018. október 23-tól: Norfolk, az MH Nemzeti Összekötő Képviselői színhelye

2018. november: Róma, Római Magyar Akadémia

2019. március 15-től: Dublin, Magyarország Nagykövetsége

2019. május 10-től: Prága, Balassi Intézet

Katonazenekarok koncertjei és térzene

A Magyar Honvédség Központi Zenekara több időpontban térzenét ad Budapesten.

Helyszínek és időpontok:

Augusztus 26., 11.00 óra: Margitszigeti szökőkút

Szeptember 16., 11.15 óra: a Szent István Bazilika előtti tér

Regionális katonazenekari fesztiválok

Helyszínek és időpontok:

Augusztus 16.: Székesfehérvár, Városház tér 1.

Augusztus 31.: Szolnok, Tiszai Hajósok tere

Szeptember 15.: Szentendre, Lázár cár tér

Lajta Monitor Múzeumhajó – Mozgásban

A Lajta Monitor Múzeumhajó, a Magyar Honvédség tiszteletbeli zászlóshajója 2018. március 29-én megkezdett útja során több Duna menti várost érintve mutatja be az első világháború történetét, valamint a hadihajózást. A Lajta 2018. júniustól szeptemberig a Parlament előtt tekinthető meg.

Augusztus

2018. augusztus 9–12.

Nemzetközi Katonazenekari Fesztivál

Helyszín: Debrecen

Katonazene népszerűsítése hazai és külföldi katonazenekarok közreműködésével. Fellépnek zenekarok Ausztriából, Lengyelországból, Olaszországból, Szlovákiából.

2018. augusztus 9–20.

CISM Katonai Ejtőernyős Világbajnokság és ünnepélyes díjátadó

Helyszín: Szolnok–Szandaszőlős, Sportrepülőtér

A 42. ejtőernyős világbajnokságra a Katonai Sportszövetség és az MH 86. Szolnok Helikopterbázis szervezésében kerül sor. Ünnepélyes díjátadó a RepTár Szolnoki Repülőkúzműzeumban, 2018. augusztus 20-án.

Bővebb információkért látogassanak el a www.170.honvedseg.hu oldalra.

MEGJELENT!

Zrínyi Kiadó

HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest
Kerepesi út 29/B

Nyitvatartás:

hétfő – péntek: 9.00 – 15.00

Telefon: 06 1 459-5373

E-mail:

gyoredina@armedia.hu

cinti@armedia.hu

4000 FT HELYETT

3000 Ft

WEBSHOP: HMZRINYI.HU

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

ZRINYI KIADÓ

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

*Látogasson el
hozzánk!*

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

